

מדינת ישראל
משרדי הממשלה

משרד

מס. ד.מ.
8v/5v/18

19/2/96
סל"ק
י.צ.ג.ד.ל.
ס.צ.ג.ב.ג.

מחלקה

מס. ד.מ.
8v/5v/18

שם תיק: ועדת כהן-קדמי בענין ילדי תימן - פרוטוקול
מישיבות הועדה - סדרה ב - 'פרוטוקול מיום
מוחה פיוז
9747/18-ג
מוחה פריט: 000c99i
כתובת: 2-109-3-6-7
תאריך הדפסה: 12/07/2016

ועדת חקירה ממשלתית בענין פרשת
העלמת של ילדי תימן עליו תימן
1954-1956

159

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
ישיבה מיום 19/2/96

חברי הוועדה:

- יו"ר - שופט בדימוס - יהודה כהן.
- חברה בוועדה - שופטת בדימוס - דליה קובל
- חבר בוועדה - אלוף במילואים - דוד מימון

מיגוון שירותי פרוטוקול

- * רישום פרוטוקולים בוועידות, בוררויות, בתי משפט
- * הקלטות ופיענוח סרטים וקסטות
- * תירגומים מקצועיים בכל השפות
- * אספקת כח אדם מקצועי משרדי וטכני
- * הדפסות על מחשב
- * הדפסות על לייזר

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 19/2/96

חברי הוועדה:

יו"ר - שופט בדימוס - יחודה כהן.
 חברה בוועדה - שופטת בדימוס - דליה קובל
 חבר בוועדה - אלוף במילואים - דוד מימון

ועדת החקירה הממלכתית לענין היעלמותם של ילדי תימן

ישיבה מיום 19/2/96

תיק 58/96 העדה חגב' אולגה דרי - תיק מס' 58/96

היו"ר: טוב, אז אני אדריך אותך, באתם ללוד ובעכירו אתכם לאיזה
 מחנה?

אולגה: לפרדס חנה, היינו פרדס חנה ובעכירו אותנו לירושלים.

היו"ר: רגע, אז השלב הראשון היה פרדס חנה

אולגה: כן

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 19 בפברואר 1996

היו"ר: משם העבירו אתכם לירושלים

כ.ה. מימון: אחרי כמה זמן?

אולגה: לפני 45 שנה.

כ.ה. קובל: כמה זמן הייתם בפרדס חנה לפני שעברתם לירושלים?

אולגה: אה, שמה היו אנשים נשארים רק שבועיים, לא יותר.

היו"ר: טוב, אבל בפרדס חנה לא קרה שום דבר?

אולגה: לא.

היו"ר: אז עברתם לירושלים

אולגה: כן.

היו"ר: מחנה תלפיות?

אולגה: כן.

היו"ר: שם קרה משחז למי?

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954

ישיבה מיום 19 בפברואר 1996

אולגה: אחר כך הייתי בהריון, וחעבירו אותנו לעין כרם. ואז
 הייתי בהריון חודש תשיעי

היו"ר: שליחה, עין כרם מה היה שם?

אולגה: לא, לא גרים.

כ.ה. מימון: בתים של ערבים?

אולגה: כן.

כ.ה. קובל: היית בהריון וילדת בביקור חולים?

אולגה: כן.

כ.ה. מימון: (ביניהם) איך את יודעת את זה, את זוכרת את זה מאז?

זה מופיע בשלגי?

היו"ר: מה נולד לך?

אולגה: ילד.

היו"ר: ילד. אז זה היה כבר בטח בסוף שנת '50, לא?

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954

ישיבה מיום 19 בפברואר 1996

אולגה: לא, זה היה באותו זמן שהגענו. הילד נולד, היה שוקל
 4.400 ק"ג.

היו"ר: רגע, איפה ילדת?

אולגה: בביקור חולים.

היו"ר: בביקור חולים.

כ.ה. קובל: את זוכרת את המשקל?

אולגה: כן, 4.400 ק"ג. ילד גדול. רחצו אותו, חלבישו אותו, שמו
 לו - טיפות עיניים, טיפות בפה, ועטפו אותו ולקחו אותי
 לחדר של יולדות. אני מחכה שיביאו לי את הילד. באה האחות
 ואמרה לי - כמה ילדים יש לך? אמרתי לה - שלושה. אמרת
 לי - לא, את לא צריכה. אה.. הילד מת. אמרתי לה - הילד
 הוא לא מת, הילד

כ.ה. קובל: זה באותו יום או אחרי יום אחד?

אולגה: לא, אחרי לילה אחד.

כ.ה. קובל: אחרי לילה.

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 19 בפברואר 1996

אולגה: ז'הו. למחרת בבוקר באה אמרה לי - הילד מת. אמרתי לה -
 הילד בכח, הילד גדול, למה? מה את אומרת לי? באה, סגרה
 לי את חשדיים, את הזח שלי, וברחה. אני קוראת לה,
 צועקת, ובואי תביאי לי את הילד. היא נעלמה. יצאתי לבית
 חולים, התחלתי לצעוק. אמרתי - איפה הילד? אף אחד לא
 עונה. אף אחד. אפילו חשפה לא ידענו. אז דק צעקתי, אמרתי
 - איפה הילד? איפה הילד? נעלמו כולם, אפילו ביקור רופא
 לא בא. כלום. אני בכיתי על הילד הזה כל הזמן.

כ.ה. קובל: לא בא רופא להגיד לך מה קרה?

אולגה: אין רופא, אין כלום, רק אחות מיילדת, וז'הו. ובאה אחות
 ולקחה את הילד וגמרנו.

כ.ה. קובל: וכשיצאת מבית חולים קיבלת איזה ניירות?

אולגה: שום דבר, לא נתנו לי כלום.

כ.ה. קובל: כלום?

אולגה: כלום. לא רצו לדעת שום דבר.

כ.ה. מימון: את חספסת לחניק אותו בלילה?

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 19 בפברואר 1996

אולגה: לא הינקתי אותו.

כ.ה. מימון: ראית אותו אחרי הלידה, רק פעם אחת?

אולגה: כשילדתי את הילד.

כ.ה. מימון: זה הכל?

אולגה: זה הכל. לקחו אותו, נעלם.

כ.ה. מימון: ומי אמר לך שהוא שוקל 4.400 ק"ג?

אולגה: אני ראיתי בעיניים שלי.

כ.ה. מימון: איך ראית? צריך לשקול אותו?

אולגה: אבל הוא על ידי.

כ.ה. מימון: שקלו אותו על ידך?

אולגה: כן, בחדר. הכל היה. מה? למה זה חילד הראשון, זה חילד הרביעי היה.

כ.ה. מימון: ואתם קיבלתם אחרי הרבה שנים צו גיוס לילד, כמו יתר

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954

ישיבה מיום 19 בפברואר 1996

המשפחות? גיוס לצבא?

אולגה: לא, לא.

היו"ר: לא קיבלתם. העלימו את הילד.

כ.ה. מימון: איזה מכתב? תעודת לידה? משחו? שום דבר?

אולגה: תעודת לידה, אחרי לפני שבועיים שלחו לי ממשרד הפנים,
 סליחה על האיחור.

כ.ה. מימון: לא, לא. זה לא תעודת לידה. זה תעודת פטירה. אבל
 אחרי, לא קיבלת שום תעודה.

אולגה: לא, הכל נעלם.

היו"ר: את זוכרת את חמיילדת, מה שמח?

אולגה: לא. אנחנו היינו עולים חדשים אפילו חשפה לא ידענו לדבר.

היו"ר: אבל הלידה לוקחת זמן, את לא קוראת לה בשם? תשמעי כואב
 לי, מה?

אולגה: הגעתי עם האמבולנס. האמבולנס לקח אותי. ואז הגעתי לשמה,

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 19 בפברואר 1996

וזחו.

כ.ה. מימון: עכשיו, אתם לא בדקתם איפה הוא קבור? אם הוא מת? לא
 ביקשתם את הגופה, או משחו? הלכת הביתה וזחו?

אולגה: זהו. אז כל הזמן אני אמרתי לבעלי - למח לא ביקשת את
 הגופה? לפי דין תורה צריך לעשות ברית לילד ואחר כך
 לקבור אותו.

כ.ה. מימון: נכון.

אולגה: אז אין כלום.

כ.ה. מימון: איפה בעלך?

אולגה: בעלי בבית.

כ.ה. מימון: בבית. גם אז הוא, הוא לא הלך לבית חולים להתעניין
 מה קורה,

אולגה: הוא הביא אותי, ואחר כך לקח אותי. זה מה שיש.

היו"ר: טוב, זה מה שיש לך להגיד. את לא יודעת איפה קברו. איזה
 בית קברות?

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 19 בפברואר 1996

אולגה: הם לא קברו אותו, חי לקחו אותו.

כ.ה. קובל: במינקובסקי

חיו"ר: אבל זה נודע לך רק עכשיו, זה לא... ---

אולגה: מה נודע לי, כל 10 שנים יש מישהו שבא אלינו, אנחנו שולחים מכתבים וחכל, ושותקים. אחר כך יום אחד ישבנו בא גיסי, אמר לי - את יודעת מה, הנח כתבו את כל השמות בעיתון, מישהי גילה את זה, ועשו את זה בעיתון. ואני אומרת לבעלי, אתה רואה, שחכל זה אמת. חכל אמת. כל 10 שנים מעוררים את זה ואחר כך שותקים. אף אחד לא יכל לעמוד על דבר כזה.

(מדברים ביניהם)

אולגה: פעם אומרים לנו שותקים, פעם אומרים לנו אין, כל פעם אומרים משחו.

חיו"ר: אבל בוועדה הקודמת, זה לא אמרו, אולי לא אמרו לכם, אמרו לכם אין ילד ותלכו חביתה.

אולגה: בטח.

חיו"ר: ואחר כך בבית חולים הועדה של שלגי, מצאח תעודת פטירה,

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 19 בפברואר 1996

ומצאה

כ.ה. מימון : תעודת לידה

אולגה : רק עכשיו שעוררו ועבדו, וחכל אז התחילו לעשות משחו. אבל קודם שתקו. פעם יצא אחד פרופסור אפילו, ואמר - אני אעמוד על דבר כזה. ואחר כך הוא קיבל את כל הפרטים והתחיל - השתיקו אותו.

חיו"ר : השתיקו אותו, או שהוא נעלם?

אולגה : לא, הוא לא נעלם. הוא לא יכל לעשות את זה.

חיו"ר : ואת לא זוכרת את השם שלו?

אולגה : לא, חס לא נתנו לנו בשביל לעשות לו אפילו ברית.

חיו"ר : לא, את השם של הפרופסור?

אולגה : זה לא.

חיו"ר : טוב, תודה גב' דרעי, תודה רבה.

כ.ה. מימון : אתם דרו או דרעי?

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 19 בפברואר 1996

אולגה: דרי.

כ.ה. מימון: ד', ר', י'.

אולגה: כן.

כ.ה. מימון: טוב.

העדה - הגב' צביה אברהם

חיו"ר: גב' אברהם צביה מעידה בתיק 56/96. גב' צביה אני לא חושב
 שאנחנו יכולים לטפל בתיק שלך, ואת יודעת למח?

צביה: כי זה שנת 60'?

חיו"ר: בדיוק.

צביה: אז מה אני עושה?

חיו"ר: את צריכה לפנות, נניח שלא קרה שום דבר עם ילדי תימן.
 ורק קרה הדבר שלך בשנת 1960. ואנחנו לא קיימים. מה היית
 עושה?

צביה: אני לא ידעתי

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 19 בפברואר 1996

חיו"ר: הולכים למשטרה. מגישים תלונה נגד בית חולים, אני יודע. עושים הרבה דברים. כיום לא יתכן כמו שהיה אז שאמרו לכו הביתה, וקברנו. הולכים לבית חולים, ואומרים - ביום זה וזה מסרנו.

צביה: המדינה היתה קיימת וזה קרה בכל זאת.

חיו"ר: תראי, אנחנו מצטערים, אנחנו היינו רוצים לעזור לכל אחד. אבל לא... אני רק מסביר לך שאנחנו מחפשים שיטות. זאת אומרת, לא ילד אחד שפתאום נעלם. נעלמו הרבה ילדים, ואנחנו רוצים למצוא מה יש בסיפור הזה שכל כך הרבה ילדים נעלמים.

אבל אם את באה עם מקרה של 1960, אז אנחנו אין טעם שניכנס לכל זה. אז אני רוצה שתביני את זה.

העדה - הגב' דבורה בלו

חיו"ר: מעידה הגב' דבורה בלו בתיק 220/95. אני מזכיר לך גב' בלו שאת צריכה לומר את האמת, את כל האמת, ורק את האמת.

דבורה: כן.

חיו"ר: עכשיו, את קצת יוצאת דופן בזה שאת עולה מפרס.

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 19 בפברואר 1996

דבורה: נכון.

היו"ר: באיזה שנה עליתם?

דבורה: ב-49'.

היו"ר: ב-49'. והעבירו אתכם כפי שאני רואה מחמכתב למעברת

דבורה: פרדסיה

היו"ר: בית ליד?

דבורה: בית ליד, כן.

היו"ר: וזה נכון שבבית ליד האח שלך חלה,

דבורה: הוא לא חלה

היו"ר: הרגיש לא טוב.

דבורה: אמא חיתה מניקה אותו, והחלב חדלדל בגלל המצב. אז הלכח לרופא לקחת אנקה או משחו, אז אמרו לה ניקח אותו לבית חולים רמב"ם עד שאתם תסתדרו, תיכנסו לדירה שלכם, או למקום קבע שלכם, אנחנו תבואו ותיקחו אותו.

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 19 בפברואר 1996

לקחו אותו לבית חולים רמב"ם,

היו"ר: אז רגע, לקחו אותו מהאוחלים ישר לרמב"ם?

דבורה: לא היינו אז באוחלים. היינו עדיין בפחונים. לקחו אותו לבית חולים רמב"ם, ושבועיים החורים הלכו לבקר אותו. אחרי שבועיים אמרו - בשביל מה אתם באים? ברגע שתתדרו במקום שלכם במקום קבע, אז תבואו ותיקחו את הילד. שבוע שלישי, בן דוד של אבא שלי עבד ברכבת ישראל.

כ.ה. קובל: איך קראו לילד?

דבורה: בהיזת? יוסף.

כ.ה. קובל: שם המשפחה?

דבורה: לולאי ג'דית.

כ.ה. מימון: עוד פעם, תאייתי את זה אולי, יש לך את חשם שלו שם?

דבורה: ב', ה, ז, ד. בחזד יוסף.

כ.ה. מימון: יוסף בחזד.

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 19 בפברואר 1996

דבורה: כן.

כ.ה. קובל: ולולאי ג'דיד זה שם המשפחה?

דבורה: זה שם המשפחה.

כ.ה. מימון: לולאי?

דבורה: לולאי ג'דיד.

כ.ה. מימון: ג'דיד, חדש?

דבורה: חדש.

כ.ה. מימון: זה שם המשפחה כן,

דבורה: כן.

כ.ה. מימון: בחזד זה יוסף בפרסית?

דבורה: אין לי מושג, בחזד זה השם הפרסי, יוסף זה השם העברי.

כ.ה. קובל: ושם החורים זה רחמים ושרה?

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954

ישיבת מיום 19 בפברואר 1996

דבורה: רחמים עבדול רחמן, אבא היה אז בתעודת עולה שלו. בתעודת זהות הוא חופיע בשם עבדול רחמן.

כ.ה. מימון: וחאמא שמה?

דבורה: שרה.

כ.ה. מימון: ולולאי ג'דיד, כן?

דבורה: כן.

חיו"ר: טוב, הוא היה

דבורה: העיקר, אחרי שלושה שבועות הבן דוד הלך לבית חולים לראות את הילד. והילד כבר בבית חולים, נתנו לו טיפול וזה, חשמין, גדל, במשך השבועיים האלה.

חיו"ר: רגע, זה את אומרת על סמך מה ש...?

דבורה: על סמך מה שחחרים ראו בתוך שבועיים שהוא היה בבית חולים.

חיו"ר: אבל הם חלכו גם לבקר אותו תוך שבועיים?

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמס
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 19 בפברואר 1996

דבורה: שבועיים הם הלכו פעם פעמיים בשבוע?

חיו"ר: בסדר.

דבורה: אחרו שבועיים אמרו להם לא לבוא, אז שלחו את הבן דוד. חלף הבן דוד, אמרו להם - מה פתאום? הוא נפטר. החורים הלכו, ואבא התחיל לצעוק, אמרו לו אם אתה לא מפסיק לצעוק, אנחנו נזמין לך משטרה. אנשים טמבלים, עולים חדשים, פחדו ממשטרה, לא שאלו, לא נתנו להם לא תעודת פטירה, לא מקום, אמרו להם איפה קברו אותו, מה אנחנו יודעים, זה חמון מתו, את כולם קברנו ביחד. קבר אחים.

כ.ה. מימון: באיזה מקום? לא אמרו

דבורה: אה, תראה לי יש הוכחה ממשרד הפנים בחולון, שבשנת יולי 63' הוא עזב את ישראל.

כ.ה. מימון: לא, זה אנחנו יודעים.

חיו"ר: זה שלב יותר מאוחר.

כ.ה. מימון: נגיע לזה.

דבורה: ופה יש לי את התמונות שלו, אם זה יעזור לכם לתיק. אני

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954

ישיבה מיום 19 בפברואר 1996

לא חושבת שזה יעזור.

כ.ח. מימון: אבל את התעודה אנחנו רוצים לצלם.

דבורה: וזהו, באו הביתה, ועשו קריעה הוא כבר היה ילד בן 6-7 חודשים,

היו"ר: ואחרי שאמרו לבן הדוד שהוא נפטר

דבורה: אז החורים נסעו לחיפה.

היו"ר: וחיפשו?

דבורה: נסעו, ואמרו להם, איפה זה. איפה קברתם אותו? אמרו - אנחנו לא יודעים. מתו הרבה, קברנו אותם בקבר אחים.

היו"ר: וזהו?

דבורה: זה מה שאמרו להם. הם באו הביתה, ישבו שבעה וזהו. עד אחרי 15-20 שנה שיצא כל הבלגן של ילדי תימן אז הם ראו שגם אין להם בעצם תעודת פטירה ולא שום דבר. ואמת שאני באתי כאן רק בגלל אמא שלי, אבא נפטר וחוא היכה כל השנים לבן. האמא עוד מחכה לזה, אני רק באתי בגלל אמא שלי. אמא שלי חיום אשה מרותקת למיטה, היא לא יכלה לבוא להעיד. אז

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 19 בפברואר 1996

אני באתי במקומה. שום חלקה ושום דבר.

כ.ה. מימון: אתם גם לא קיבלתם צווי גיוס,

דבורה: שום דבר. כי הוא עזב את ישראל. יש לנו הוכחה שהוא עזב את ישראל. משרד הפנים לא ישקר, לא יוציא דבר כזה. נכון, אני דיברתי לפני אולי 8 חודשים, שנה דיברתי עם מישהו ברדיו, היה תכנית. אז הוא אומר לי - תלכי למחנה דוד תחפשי, תמצאי את הקבר שלו. אמרתי - לי יתנו לחוריד את כל הקברים ולחפש? ואיך אני יודעת לחפש קבר של ילד בן 7 חודשים אחרי 47-50 שנה? זה התשובה שנתנו לי. תלכי לחפש את הקבר שלו, או שתלכי לבית חולים רמב"ם, תוציאי שמה את התיק שלו. אתם תיתנו לי אישור לחוציא את התיק שלו מבית חולים רמב"ם?

חיו"ר: אנחנו לא צריכים לתת אישור את יכולה לעשות את זה כאזרחית במדינת ישראל.

דבורה: מה? יתנו לי ללכת מ-47 שנים לחפש תיק?

חיו"ר: את לא צריכה לחפש, את צריכה להגיד בשנה זו וזו מת ילד שלנו פה, לפי דבריכם

דבורה: אבל הוא לא מת.

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 19 בפברואר 1996

היו"ר: ואתם..

דבורה: אבל הוא לא מת. זה לא יכול להיות שהוא...

כ.ה. מימון: בסדר, לפי דבריכם הוא אמר.

דבורה: כן, לפי דבריכם.

היו"ר: אז תנו לנו תעודת פטירה, ואם הם לא נותנים, ואם הם לא עושים שום דבר, אז זה סימן שהוא לא מת.

דבורה: תסלח לי כבודו. אם היה תעודת פטירה תוך 47 שנים היו שולחים לחורים תעודת פטירה. למח לא שלחו? איפה תעודת הפטירה? נגיד שהוא מת, איפה תעודת פטירה, למח אין להם את זה?

כ.ה. מימון: טוב, אלה שאלות שגם אנחנו שואלים. הרבה שאלות.

דבורה: כן, אני יודעת.

כ.ה. מימון: יש לנו הרבה שאלות אבל מעט תשובות בינתיים.

היו"ר: יש בוועדת שלגי יש פרטים שהוא מת, ונקבר במקום..

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 19 בפברואר 1996

דבורה: בוועדת שלגי הם הרגו את כל הילדים, וזה לא נכון. אם היו מתים כל כך הרבה ילדים, היום לא היו עושים ועדת חקירה. אני לא מאמינה. זה עולה חוץ תועפות למדינה. אם היו מתים כולם, אז למה עושים ועדת חקירה? כולם מתו? כל ה-אני לא יודעת, 1000, 2000 ילד מתו? אולי מכל זה מתו 500, איפה היתר?

חיו"ר: אנחנו לא רוצים לקבוע שום דבר, אנחנו קוראים את כל התיקים ואחר כך אנחנו נשב ונחשוב על זה. אבל, יש דברים שאפשר להסביר אף על פי שאנחנו לא מסבירים את זה בהחלטיות. אם יש בוועדת שלגי רישום שהוא נפטר, אז יכול להיות שהיתה תעודת פטירה ולא מסרו לכם אותה. זה לא היה סדר מופתי. שאם לא מצאו אותך...

דבורה: תסלח לי. הרבה אנשים שקיבלו תעודת פטירה וחרבה אנשים שלא קיבלו תעודת פטירה ונמכרו חילדים. אז בשביל מה, בשביל מה

חיו"ר: איך הם יודעים שנמכרו?

דבורה: בשביל מה מופיע במשרד תפנים שביולי '63 הוא עזב את ישראל? הרי הוא נפטר ב-'49 הוא לא נפטר ב-'63.

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמס
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 19 בפברואר 1996

חיו"ר: תראי, אני אומר לך משהו שאני לא יודע אם זה נכון. אבל מכיון שיש פתאום כל כך הרבה ילדים, יש עשרות... מכיון שמכל כך הרבה עשרות ילדים נמצא פתאום שיש תעודות, משני סוגים. א) תושב ישראל ב-63'. וב) עזב את הארץ ב-63' או 64'.

דבורה: כן.

חיו"ר: עכשיו, איך זה קורה? מפני שלא שלחו תעודת פטירה למשרד הפנים. ומשרד הפנים ב-63' עשה מפקד, זאת אומרת רשם את כל התושבים שחם בארץ באותו זמן. הגיעו לשמות האלה, אני לא מדבר דוקא על הילד שלך. הגיעו לשמות האלה, וראו שאין רישום, שעזבו או נפטרו וכו', אז את כל אלה רשמו עזב את הארץ או נשאר בארץ בשנת 63-64'. אין מספר רישום של תעודת זהות, אין רישום של מקום מגורים אין שום דבר. יש כמה אפסים שם בטור. ואנחנו עוד לא יודעים מה זה קרת. איזה חוראה ניתנה שכל מקום שלא רשום הילד, תוציאו תעודה כזו. אנחנו ביקשנו מישהו ממשרד הפנים שיופיע לפנינו ויסביר לנו את התעודות האלה. כי אלה לא תעודות רגילות.

דבורה: כן.

חיו"ר: אז על סמך זה לצערנו אולי יש בזה אמת, אני לא יודע. חמון אנשים אומרים - חנה יש תעודות שחם עזבו את הארץ.

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 19 בפברואר 1996

כ.ה. מימון: יש צו גיוס

דבורה: לא, צו גיוס לא היה.

כ.ה. מימון: לא, אבל יש כאלה.

חיו"ר: אבל יש הרבה שמאותה סיבה שלא רשמו במשרד הפנים את הפטירה, שלחו צווי גיוס, כי הצבא מקבל רשימות ממשרד הפנים, ושם נכללים כל הילדים שלא רשומים כאילו שחם מתו. זאת אומרת, הגיעו לגיל 17. אז המון אנשים קיבלו צווי גיוס, ולא רק זה - המשטרה הצבאית באה וחיפשה אותם. ואמרה לחורים, אתם מחביאים אותו. עד ששיכנעו אותם שהילד מת כבר לפני הרבה שנים.

דבורה: אם היו אומרים ב-56' שהוא עזב את הארץ, אז אנחנו היינו אומרים, כי ב-56' אנחנו עזבנו את ישראל וחזרנו ב-62'.

כ.ה. מימון: כן.

דבורה: אז היינו אומרים, יכול להיות ש... אבל כאן לא יכול להיות. זה לא יכול להיות. אין תעודת פטירה. אין צו, אין שום דבר.

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 19 בפברואר 1996

כ.ה. מימון: כמו שחשביר השופט אתם לא היחידים שקיבלתם את התעודה
 חזו. יש הרבה שקיבלו ואנחנו צריכים לבדוק את זה.

דבורה: בדיוק.

כ.ה. מימון: תגידי אבל לפי התעודה לא קוראים לו יוסף אלא ידו

דבורה: לפי התעודה קוראים לו בחזת.

כ.ה. מימון: ידו בחזת עבדול.

דבורה: נכון.

כ.ה. מימון: אז ידו זה יוסף?

כ.ה. קובל: ידו זה אולי ג'דו.

דבורה: לא, ידו זה שם המשפחה.

כ.ה. מימון: ידו, אז כתבו ג'דו.

כ.ה. קובל: ושמו בחזת, ושם האבא עבדול.

דבורה: נכון. עשו קיצורים. בעצם.

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 19 בפברואר 1996

כ.ה. מימון: במקום ג'דיד כתבו ידיד.

דבורה: כן, שיחיה העיקר שיחיה. זכו, אין לי עוד מה להגיד.
 מקווה שועדת החקירה הזאת תעשה משח.

כ.ה. מימון: אינשללה

היו"ר: תודה רבה לך.

העדה - הגב' גילה סאלם

כ.ה. קובל: מי שיעיד יישב על הכסא וחשאר יכולים לשבת על ידה.
 אפשר לשבת על ידה. מה שם העדה? מה שמך?

גילה: גילה סאלם.

כ.ה. מימון: גילה סאלם?

גילה: כן.

כ.ה. מימון: אז מי זו קראונוי רחל?

גילה: זאת אחותי.

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 19 בפברואר 1996

כ.ה. מימון: אה, את אחותה.

גילה: כן, אני הגדולה.

כ.ה. מימון: ואת אחות של חילד שנעדר, או של חילד... אחות?

_____ : לא היה האחיות הגדולה, וזאת הקטנה, ופשוט

כ.ה. מימון: והחורים לא

גילה: אמא שלי מרותקת למיטה.

חיו"ר: אז איך קוראים לך אמרת?

גילה: גילה סאלם.

כ.ה. קובל: גילה סאלם.

חיו"ר: אז גילה סאלם, אני מזכיר לך שאת צריכה לחגיד לנו את
 האמת, את כל האמת ורק את האמת.

גילה: אני אומרת רק את האמת.

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 19 בפברואר 1996

חיו"ר: בתיק 60/96. קודם תגידי, מה שכתוב פה שעליתם ארצה ב-49'
 זה נכון?

גילה: כן.

חיו"ר: מאיפה עליתם? מתימן?

גילה: כן, הגענו לעתלית.

חיו"ר: והאחות, גם האחות של צביה

גילה: כן, אני הגדולה.

חיו"ר: האחות צביה צנעני, עלתה עם המשפחה

גילה: נכון.

חיו"ר: זאת אומרת שהיא נולדה בתימן.

גילה: בתימן, כן.

חיו"ר: ונלקחה מהמשפחה בשנת '49' כאשר היא חיתה בת שנתיים

גילה: וחצי.

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 19 בפברואר 1996

היו"ר: ממחנה העולים בית ליד.

גילה: נכון.

היו"ר: נלקחה ממחנה העולים לבית החולים בית ליד, מחנה ו'. כדי
 לטפל בה.

גילה: לא היה לה שום מחלה.

היו"ר: אז זהו מה שרציתי לשאול. איך היא הגיעה לבית החולים

גילה: היה לה פצע קטן..

היו"ר: איפה היא חלתה, איפה הרגישה לא טוב, במחנה?

גילה: במחנה. כן. אנחנו עוד במחנה.

כ.ה. קובל: היה לה פצע במצח?

גילה: פצע קטן.

_____ : כעקיצת יתוש.

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 19 בפברואר 1996

גילה: כמו עקיצת יתוש, אז אמרו שנרד למחנה יעשו לה איזה יוד,
 או איזה תחבושת או משהו.

חיו"ר: ואז לקחו אותה לבית החולים של המחנה בבית ליד. מחנה ו'
 נדמה לי, כן?

גילה: נכון.

חיו"ר: עכשיו, למחרת חלכתם לבקר אותה?

גילה: הלכנו לבקר, היתה בסדר. למחרת עוד הלכנו

חיו"ר: לא; לא היתה בסדר. היא בכתה מאד.

גילה: היא בכתה, היא רוצה את אמא. היא לא רוצה לשבת על יד
 חמיטה

חיו"ר: היא ביקשה שתיקחו אותה.

גילה: ביקשה שניקה אותה, נכון.

חיו"ר: היא כבר ידעה לדבר? בת שנתיים

_____ : היא היתה ככה - אמא, אמא, אמא...

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 19 בפברואר 1996

גילה: היא רוצה שהיא תיקח אותה.

כ.ה. מימון: איך את יודעת? בת כמה את היית אז?

_____ : אני הייתי בת 9 וחצי.

כ.ה. מימון: אה,

גילה: אבל אני ירדתי עם אמא.

חיו"ר: אבל את זוכרת מהזכרון שלך?

_____ : אני זוכרת. היא לקחה אותה בדיוק לידי מאבא שלי. באח
 אחות ואומרת אני רוצה את הילדה לקחת, ואבא שלי אומר לה
 - בשביל מה? אמרה - לרפות אותה ולספר אותה. לקחו אותה
 ביום רביעי בערב.

חיו"ר: טוב, אז

כ.ה. מימון: שהאחות הגדולה תמשיך.

גילה: לקחו אותה, ראינו אותה בתור יומיים ירדנו, היא בסדר,
 וחיתה בוכה לבוא אלינו. אז אחות דחפה אותנו, ולקחה

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמס
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 19 בפברואר 1996

אותה. לא נתנה לנו לקחת אותה. ביום שבת ירדנו, אמרו -
 מתה. היא כותבת ביד. צביה צנעני מתה.

כ.ה. קובל: מי זה היא? האחות?

גילה: האחות.

כ.ה. קובל: כתבה לכם פתק?

גילה: כתבה ביד.

כ.ה. קובל: או בתעודת העולה?

גילה: לא, היא עשתה ביד שלה. צביה צנעני מתה. לא קיבלנו לא
 לקחו כרטיס שלה, ולא מחקו אותה בכלל עד שאנחנו הגענו
 לפה.

כ.ה. קובל: מתי בדיוק באתם מתימן?

גילה: באנו ב-49'.

כ.ה. קובל: כן, אבל את זוכרת מתי? באיזה חודש?

גילה: לא, אני זוכרת שהגענו ב-49'.

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 19 בפברואר 1996

כ.ה. קובל: אחרי החגים?

_____ : לפני ראש השנה.

כ.ה. קובל: לפני ראש השנה.

_____ : ולא יכולנו להתאבל עליה כי היה חג.

גילה: הם גם לא אמרו לנו אפילו להתאבל. כי לא קברנו אותה, לא ראינו אותה, מישהו מת חיו קוראים ברמקול.

כ.ה. מימון: ולא התעניינתם אחרי זה, איפה היא קבורה?

גילה: אבא שלי התעניין, איפה חולך, הוא לא יודע עברית. הם אמרו מתה, איפה הקבר שלה, אמרו מתה. דוחפים אותנו, לא נתנו לנו אפילו לראות ולא להסתכל. ולא התאבלנו, אפילו לא מחקו אותה מהכרטיס.

היו"ר: אני רוצה לשאול אותכם, כאשר חיתם בבית ליד, ידעתם שיש איזה בית קברות על יד בית ליד?

גילה: לא, לא חלכנו לבית הקברות, ולא אמרו לנו.

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמס
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 19 בפברואר 1996

חיו"ר: הלא מתו אנשים שם. לא ידעתם איפה קוברים אותם?

גילה: לא ידענו בכלל. אבל לא אמרו לנו שחיא מתה. אלא אמרו מתה בנייר שאנחנו הגענו. אבל לא קברנו אותה, לא התאבלנו לא ישבנו שבעה, לא מחקו אותה אפילו מהכרטיס של אבא, מן התעודה.

כ.ה. מימון: כרטיס האוכל?

כ.ה. קובל: יש אולי את תעודת העולה של ה... .

גילה: שאבא שלי נפטר ז"ל, לקחו אותה.

כ.ה. קובל: לקחו אותם. יש לכם איזה ניירות, מסמכים, תעודות אחרות?

גילה: לא, כי אנחנו היינו חולכים אמרו - לכי תחפשי לך. הם לא יודעים.

כ.ה. מימון: תגידי, את גילה, כן?

גילה: כן.

כ.ה. מימון: בבית ליד היו הרבה תימנים,

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 19 בפברואר 1996

גילה: כן, נכון.

כ.ה. מימון: באוחלים, נכון?

גילה: נכון.

כ.ה. מימון: את זוכרת או יודעת אם היו עוד מקרים כאלה בבית ליד?

גילה: היו הרבה מקרים.

כ.ה. מימון: כן?

גילה: כן.

כ.ה. מימון: מה הם עשו?

גילה: הם היו מאמינים. מה שאומרים - מתה. מתה. מישהו מת כאמת
 היו מתאבלים. היו קוראים ברמקול. היו אומרים - הבן שלך
 מת והיו חולכים לבית הקברות.

כ.ה. מימון: ולכן לא הודיעו שום דבר?

גילה: אנחנו לא קראו ברמקול, ולא התאבלנו, ולא מחקו אותה לא

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 19 בפברואר 1996

מן התעודה ולא מן הכרטיס עד שהגענו אפילו להרצליח.

כ.ה. מימון: אתם קיבלתם צו גיוס אחרי 17 שנה?

גילה: לא.

כ.ה. מימון: לא קיבלתם.

כ.ה. קובל: יכול להיות שהעבירו אותה לבית חולים בחדרה?

גילה: לא, לא העבירו אותה לחדרה. היתה בבית ליד. בפרדסיה.

כ.ה. מימון: היא היתה יותר, היתה ילדה שלישית?

גילה: ילדה חמישית.

כ.ה. מימון: אה, חמישית.

גילה: היו שתיחן, ואנחנו שתיים נשואות והיא היתה חמישית, היתה בת שנתיים וחצי. שבאנו מתימן. עכשיו אנחנו פה 46.

חיו"ר: אבל בכל זאת, אתם גרתי בבית ליד. לא יודעים שעשו לוויות לנתניה למשל?

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 19 בפברואר 1996

גילה: לא.

היו"ר: לא שמעתם אף פעם שקברו בנתניה?

גילה: לא אמרו לנו, לא ידענו. עולים חדשים אתה יודע מה זה?
 אתה יכול להגיד להם יום = לילה, ולילה = יום, והם
 מאמינים.

לבנה: אנחנו פשוט האמנו להם.

גילה: לא האמנו, לא ידענו שהם ישקרו אותנו. לא האמנו בזה.

היו"ר: טוב, סליחה. אני לא מדבר על אמונה. אני מדבר על מה
 ששמעתם. האם אמרו לכם כי יש בועדה חציבורית

כ.ה. מימון: הראשונה

היו"ר: הועדה של התימנים, שמסרו להם שחיא נעלמה מבית חולים
 בחדרה.

גילה: לא היתה בחדרה בכלל.

היו"ר: וחובאח

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 19 בפברואר 1996

לבנה: אני רוצה להגיד משחזר.

חיו"ר: רגע אחד. תשמעי. לא רציתם כל הזמן לשמוע פרטים, עכשיו יש פרטים. אולי הם לא נכונים, אנחנו לא יודעים.

לבנה: בסדר.

חיו"ר: אבל כתוב פה שהיא נפטרה בבית חולים בבית ליד, והובאה לקבורה בבית העלמין בנתניה.

כ.ה. מימון: טוב, זה הם קיבלו.

גילה: אבל למה לא נתנו לנו להתאבל באותו זמן? למה לא התאבלנו, למה לא לקחו כרטיס שלח, למה לא מחקו אותה?

כ.ה. מימון: כן, כן.

לבנה: רגע כבודו. אני ואמא שלי ישבנו בפתח הבית חולים מחבוקר משש, ישבנו בפתח בית החולים מחבוקר עד כמעט לפנות ערב אנחנו יושבים בחוץ. ואנחנו מסתכלות מי שנכנס ומי שיוצא. גב' צנעני בבקשה. אנחנו מי שנכנס אומרים - לא יודעים, לא יודעים. אבל ראיתי בעיניו שלי כבוד השופט, שחוציאו ככה ילדים. לכיוון... ירדו ונסעו איתם. ואנחנו יושבים, ראינו אין, חסתכלנו טוב מהחלונות לא ראינו שום דבר שום

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 19 בפברואר 1996

גוויה. לא נתן לנו להיכנס לא נתן לנו לראות. נוזפים בנו. שום דבר. רק מסלקת אותנו. אבל כשנכנסנו ביום שבת כבר היה ביקור. קמנו ב-6. הסתכלנו מחלונות אולי הגיעה. אולי פה אולי אחותי פה. לא ראינו בחלונות, המיטה שלה בחדר שמה ריק. הפרוזדור היה קטן, אחות יושבת ליד השולחן אנחנו נכנסנו, בבקשה גב' צנעני - לוקחת מחברת וכותבת "גב' צנעני מתה ביום ששי". זהו. מה? תלכו הביתה. גב' אבל הילדה היתה פה, התחלנו לבכות. הילדה היתה פה. שום דבר. לא ידענו עברית, לא ידענו כלום. דחפה אותנו. לכו הביתה. כלום. זהו, יצאנו החוצה, אין ילדה, אין קבר, אין לוויה, לא מה קורה עם התעודה, עם התלושים, מנות שלה, מיטה של התינוקות היו צריכים להחזיר את המיטה. לא לקחו את המיטה וכשעברנו אז שאל אותנו המנהל, שואל את אבא. אדון צנעני, כמה אתם? לא, זאת לא נחשבת בגלל שחיא נשואה. אני ואחותי והיא. אתם חמש נפשות. אמר לו - לא, אנחנו לא חמש נפשות, אנחנו ארבע. שתי הבנות, אני ואחותי רחל, אומר לו - ואיפה החמישית? אומר לו - נפטרה. אמרתם נפטרה. אתם אמרתם שהיא נפטרה. אז הוא אומר - עשה פס המנהל, ככה פס, וכתב נפטרה.

כ.ה. מימון: פס על תעודת העולה?

גילה: לא.

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 19 במרואר 1996

כ.ה. קובל: על השם שלה בתעודת העולה?

גילה: כן. בתעודת העולה.

כ.ה. מימון: וזה על סמך מה שאתם אמרתם?

לבנה: זה מה שחוא אמר לנו אז חמנהל, שבבית ליד. שעברנו להרצליה. ואז המיטה שלה נשארה, היו צריכים לקחת את המיטה. להחזיר את המיטה לבית תינוקות. לא לקחו את המיטה. ילד שמת לוקחים את המיטה. וגם קוראים ברמקול, ונותנים תעודת פטירה. משחו. לא קראו ברמקול. שום דבר. אבא שלי, לא ידענו עברית, פנה מסכן לכל הגורמים, כל מיני מקומות, וטענות למשטרה. אדון המשטרה, אולי אתה יכול להגיד לי הכת שלי צביה צנעני, מה קרה איתך? קראו לה בערבית - זוביה. זוביה צנעני. אמר - אדון צנעני, יש לנו רק לנחם אותך, כנראה שהיא נפטרה. אבל מסמכים אין. ולא ידענו פתאום הרישום שלה נעלם, כבוד השופט. הרישום במספר תעודת זהות, אני לא יודעת איך זה נעלם מספר הזיהוי שלה.

כ.ה. קובל: מה מספר הזהות שלך?

לבנה: שלי, [REDACTED].

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 19 בפברואר 1996

כ.ה. קובל: את, מה שמך בבקשה?

לבנה: שמי צנעני לבנה. אבל לפעמים במקום כצ' חס כותבים את זה בס'.

כ.ה. מימון: תימנים נתנו לבנה, או לא. זה היה שם קודם.

לבנה: חמספר אצלך 6.

כ.ה. קובל: 6 בסוף.

כ.ה. מימון: רגע, תגידי עוד פעם את חמספר.

לבנה: [REDACTED] ושל אחותי בסוף [REDACTED].

כ.ה. קובל: היא יותר צעירה.

כ.ה. מימון: איך קוראים לה, קרווני רחל.

כ.ה. קובל: אז של צביה צריך היה להיות

לבנה: של אבא שלי [REDACTED], של אמא שלי [REDACTED]

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 19 בפברואר 1996

כ.ה. קובל: אז של צביה עם ■ בסוף צריך היה להיות.

לבנה: אז גם לא מצאנו. חיפשתי פעם אחת במשרד הפנים. ישבתי יום אחד שלם בהרצליה לחפש. אין לי ידיעה מה היה מספר התעודת זהות של אחותי. אין לי ידיעה. אחותי חיתה בריאה כבוד השופט. בריאה ושלמה.

חיו"ר: טוב, רגע, לא רוצים את הסיפור שוב. אנחנו שמענו. אני רוצה לשאול אותך רק, את אמרת שישבתם ליד חדלת,

לבנה: כן.

חיו"ר: לראות מי יוצא, כל השבת, נדמה לי.

לבנה: כן,

חיו"ר: וראיתם

לבנה: לא כבודו. קמנו בבוקר יום שבת בבוקר. עכשיו, יום שישי כמו עינים שלי וביום חמישי שראינו את הילדה, הוציאה אותנו, שישבנו בחוץ, שחתלנו לבכות בחוץ. הילדה בכתה. איך שנכנסנו הילדה יושבת ככה במיטה, ככה במיטה, איך שאנחנו נכנסים אז היא אומרת - אמא, אמא, אמא. (ואומרת משחו בערבית) זאת אומרת כפרה עלייך. אמא, אמא, אמא,

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 19 בפברואר 1996

תקחי אותי. האחות באה ואמרה - תלכו חביתה. לא ראינו
 רופא.

היו"ר: לא, אבל אני שאלתי אמרת, שראיתם, רגע אחד. כל הזמן את
 מספרת ואני רוצה להכניס מילה ככה בשביל לדעת פרט מסוים.
 ואין לך סבלנות. את רוצה

גילה: זה הכל כואב לי.

היו"ר: זה יוצא. יוצא.

לבנה: כואב לי כאילו היה אתמול.

היו"ר: רק פרט קטן, את אמרת שישבתם כל הזמן ליד חדלת וראיתם
 שכל הזמן מוציאים ילדים ואפילו הראית עם הצעיף שמחזיקים
 אותם ככה

לבנה: כן, ככה. עושים ככה בעמידה.

היו"ר: ושמים אותם בטונספורט. במכונית. הילדים היו חיים או
 מתים.

לבנה: הילדים היו חיים. בעמידה לא מעמידים ילד שהוא מת.

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 19 בפברואר 1996

היו"ר: חשבתי שחכניסו קבוצה של ילדים מתים.

לבנה: לא, מת לוקחים אותו ככה. אבל אי אפשר להעמיד ילד מת ככה.

היו"ר: עכשיו, הרופאים, המיילדת אני לא יודע מה, לא זוכרים אף אחד.

לבנה: רופאים לא ראינו שום רופא, רק אחות שהיתה בפרוזדור ולא יותר.

כ.ה. מימון: את זוכרת אולי שמות של אחות, או רופא משחו?

לבנה: לא, לא. אני זוכרת רופאים שעבדו שמה, אבל כבר מת אחד רופא. כבר מת, הוא היה אחר כך במשען, אני עבדתי במשען והכרתי אותו, אבל הוא עבד שמה, קראו לו ד"ר כחן, אבל לא יודעת בדיוק, אבל הוא כבר נפטר.
 וחיה כזה, אתה יודע, קצר ולעניין. אבל מדוע באה האחות אלינו ולבקש היא רוצה לקחת את הילדה. הרי אנחנו לא ביקשנו שיקחו את הילדה.

כ.ה. מימון: כגלל העקיצה במצה, לא?

לבנה: לא, היתה עקיצה. זה סתם. סתם, היא הציעה לנו. היא אומרת

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 19 בפברואר 1996

לנו, כאילו תטפל בה. ותספר אותה. אבל הילדה לא היתה צריכה טיפול, הילדה היתה בהירה ויפה, היתה אצל אמא.

היו"ר: האחות היה לה פצע במצח והאחות של המחנה עברה באוחלים או שאתם קראתם לאחות שתראה מה הפצע?

לבנה: כבוד השופט, ככה זה היה.

היו"ר: סליחה, תשובה פשוטה.

לבנה: אז אני רוצה לחסביר לך.

היו"ר: האם האחות עברה ככה בין האוחלים ובדקה ואז היא נתקלה באחות שלכם עם פצע במצח?

לבנה: לא, לא. אני רוצה להגיד לך, אנחנו לפני שנגיע לאוהל יש כזה כיבדו אותנו בכוס תה, ועוגה בבית ליד. ואחר כך ללכת לאוחלים. זה מין מקום כזה, מין חדר כזה גדול שנתנו לנו כוס תה ועוגה.

כ.ה. קובל: זה היה תיכף כשהגעתם למחנה?

לבנה: תיכף תיכף כשהגענו. אז שהגענו מיד האחות באה מחייכת אלינו וחציעה שהיא רוצה לקחת את הילדה.

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 19 בפברואר 1996

כ.ה. מימון: ברור.

לבנה: ומיד לקחו אותנו אחר כך לאוהל שלנו, ואמרו לנו שמו
 אותנו מחנה ו' בית חולים מחנה ו'. למחרת ירדנו אין
 ילדה. ראינו אותה ואחרי זמן היא נעלמה.

היו"ר: תודה רבה לכם.

העדה - הגב' שושנה כוכבי

היו"ר: כוכבי, כן? הגב' שושנה כוכבי, זה את?

שושנה: כן.

היו"ר: מעידה בתיק 52/96. אני מזכיר לך שעליוך לומר את האמת את
 כל האמת ורק את האמת. עכשיו,

שושנה: אני לא שומעת יש לי בעיה באוזן.

כ.ה. מימון: זה הבת שלך? תשבי על ידך ותחזרי על מה שאנחנו
 שואלים. בסדר?

היו"ר: אתם המקרה שלכם מתחיל עוד בחאשד, כן?

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 19 בפברואר 1996

שושנה: כן, כן.

היו"ר: שם הגעתם לחאשד, את הגעת עם ארבעה ילדים לחאשד, כן?

שושנה: כן.

היו"ר: לקחו ממך שלושה, כאשר הגעתם

שושנה: כן.

היו"ר: ואת הקטנה השאירו עם בעלך באוחל,

שושנה: כן.

היו"ר: את שלושת הילדים לקחו לחדר קבלה

שושנה: כן. אני הייתי איתם.

היו"ר: את היית עם שלושת הילדים.

שושנה: כן, והילדה הזאת היתה עם אבא.

היו"ר: בסדר. כן. הקטנה?

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 19 בפברואר 1996

שושנה: כן.

כ.ה. מימון: בת כמה היא היתה?

שושנה: בגיל 6 חודשים.

כ.ה. מימון: נשארה עם אבא?

שושנה: כן.

היו"ר: עכשיו, כאשר היית עם שלושת הילדים בחדר הקבלה, אמרו לך
 תראי את צריכה לחשאיך אותם פה וללכת לאוהל אל בעלך,
 נכון?

שושנה: כן. כן, אני לא רציתי.

היו"ר: אז את כותבת, סירבתי לעזוב את המקום, ואז איך הלכת בכל
 זאת?

שושנה: אחת מצד שמאל אחת מצד ימין

היו"ר: מה זה אחת מצד שמאל,

שושנה: אנשים.

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 19 בפברואר 1996

היו"ר: אח... .

שושנה: אנשים ככה, אכזרים כזה. דחפו אותי מאחור. תלכי אל האוחל, הילדים יישארו פה. אנחנו נטפל בהם.

היו"ר: אז היית מוכרחה ללכת.

שושנה: כן, בכוח.

היו"ר: בכוח.

שושנה: אחד היה מצד שמאל שלי, נתתי לה, כן

היו"ר: ואז בבוקר, זה היה יום אחד. למחרת בבוקר

שושנה: כן, למחרת

היו"ר: את חזרת לחפש את הילדים. ומה מצאת?

שושנה: מצאתי הילד בגיל 6. ערום, הוא רק ראה אותי, ואמר - אמא, אמא, אמא.

היו"ר: רגע.

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 19 בפברואר 1996

שושנה: אני אמרתי לו שקט.

חיו"ר: רגע, רגע. היו שם שלושה ילדים לא?

שושנה: כן.

חיו"ר: אז מצאת רק אחד?

שושנה: אחד מצאתי.

כ.ה. קובל: את כתבת במכתב שמצאת שניים, את הילד והילדה.

שושנה: היום הראשון מצאתי רק אחד.

חיו"ר: אה.. זה היה הבן סאלם, כן?

שושנה: לא, מצאתי את זכריה יחיא היה.

כ.ה. מימון: את השני מצאת ביום השני?

שושנה: את הילדה. לא, לא ביום השני, יומיים אנחנו מחפשים.

כ.ה. מימון: סה"כ מצאתם בן ובת ואת סאלם לא מצאתם.

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 19 בפברואר 1996

שושנה: כן.

חיו"ר: הבן והבת מה היה שמם?

שושנה: הבן היה זכירח, והבת צביה.

כ.ה. מימון: זכריה וצביה.

שושנה: וסאלם

כ.ה. מימון: את סאלם לא מצאת.

שושנה: לא מצאתי.

כ.ה. קובל: מתי מצאת את צביה?

שושנה: אחרי שלושה ימים. אחרי נעלם הילד לא ראינו אותו. שלושה ימים אנחנו מחפשים אותו, הם אומרים לנו, מת. אמר בעלי - איך מת, אני ראיתי אותו בערב, נתתי לו אוכל מן האוכל של התימנים. איך את אומרת מת? היה כושיות מטפלות. היא אומרת - איסמע, מדברת איתו בערבית,

חיו"ר: הם לקחו את סאלם. בשעה שתיים.

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 19 בפברואר 1996

שושנה: כן, הילד.

חיו"ר: טוב, אבל השניים שנשארו את אומרת

שושנה: אבא. משתולל כשהיא אומרת לו ככה, נותן מכות לעצמו. יצא לו דם מן האף ומן הפה, אחר כך באו רופאים ושומרים והכל, עשו לו זריקה, אמרו - בוא אנחנו נראה לך איפה חבת שלך. למח נחפש את הילד. רק הראו לו את הילדה, נשאר אצלו השעה בערך 12, עד שוקעת השמש. אצל הילדה. מה עשה? אינפוזיות.

כ.ה. קובל: למי?

שושנה: לילדה, בגב, ככה. הוציא אותה עליו, ולקח אותה פה, והביא אותה אלי לאוחל.

כ.ה. קובל: את ציביח?

שושנה: ציביח. אמר לי תשמרי על חבת שלך, הילד הלך.

חיו"ר: הילד הלך זה גם זכריח?

שושנה: סאלם. זכריח, הוא באוחל.

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 19 בפברואר 1996

היו"ר: תסלחי לי, אנחנו מתבלבלים. את גם כן מתבלבלת. היו שלושה ילדים באוהל המחנה.

שושנה: כן.

היו"ר: אחד זכריה, ציביה וסאלם.

שושנה: כן.

היו"ר: עכשיו לפי מה שכתבתם פה הבן סאלם נעלם. ולא ראיתם אותו.

שושנה: לא ראינו אותו.

היו"ר: ראיתם את זכריה וציביה.

שושנה: כן.

היו"ר: ובסקט בסקט בחשאי את כותבת, לקחתם אותם לאוהל. אז יכולים מזכריה וציביה לשכוח לרגע, הם אצל חאבא. כן?

שושנה: כן.

היו"ר: בחדר הקבלה?

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 19 בפברואר 1996

כ.ה. קובל: לא, הם באוהל.

היו"ר: באוהל, סליחה. עכשיו סאלם לקחו יחד עם עוד כמה ילדים,
 את יודעת מה עשו איתם?

שושנה: אמרו לנו, קודם ללכת לחפש אותו, אמרו לנו הוא מת.

היו"ר: אמרו שמת. ואחר כך

שושנה: אמרתי לחם אני ובעלי, תראו לנו. או הוא חי הוא הקבר,
 תראו לנו.
 אמרו תלך לבית ששומרים על המתים.

היו"ר: כן, בית הקברות.

שושנה: לא.

כ.ה. קובל: לא, חדר מתים בית קירור.

שושנה: כן, וחיח שומר אחד מנוול תימני חיח. וחוא אומר לי -
 אמרתי, אני רוצה לראות את הילד שלי. אמרו שהוא מת
 והביאו אותו לכאן. הוא אמר לי - לא כתבנו את זה -
 שבועים לא היו מתים. לא בנות ולא בנים. הביכתי לוקחים
 אותו לטיירה.

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 19 בפברואר 1996

היו"ר: אה, זה לעאדן.

שושנה: כן, לשדח תעופח, שמה לוקחים בנים ובנות. (מדברת ערבית)

כ.ה. מימון: ומוכרים אותם. זה אמר לך יהודי או גוי?

שושנה: יהודי. יהודי. תימני. היה שומר בחדר מתים.

כ.ה. מימון: זאת אומרת, אמרו לך חלק שהוא מת והוא אמר לך שכאילו לקחו את הילד. כן, נכון?

שושנה: כן.

כ.ה. קובל: ומה אמרה לך אותה מטפלת כושית?

שושנה: היא אמרה שבשעה שתיים לקחו אותו.

כ.ה. קובל: זה היה אחרי שחיפשתם בחדר המתים או לפני שחיפשתם?

שושנה: לפני. לפני.

היו"ר: אז בסוף, בסוף הסיפור לקחו את סאלם ואתם לא ראיתם אותו יותר.

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמס
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 19 בפברואר 1996

שושנה: לא ראינו אותו יותר בכלל.

כ.ה. קובל: אבל מה עם אולגה? את כתבת משחו על אולגה?

כ.ה. מימון: כן, מה היא אמרה לך?

כ.ה. קובל: אולגה היתה רופאה?

שושנה: לא, היתה, היתה עוברת על המחנה. עם שוט בידיים שלה.
 (מדברת ערבית).

כ.ה. מימון: פוחדים אפילו לשאול אותה.

שושנה: כן, אני נכנסתי

כ.ה. מימון: מה היא אמרה לך על סאלם?

שושנה: היא לא היתה העסק שלה עם ילדים או עם בנות או עם אנשים.
 היה שוט בידיים שלה רק מיסחו עושה הפרעות. חילדים...
 מיסחו עושה הפרעה היתה נותנת לנו בשוט, יותר לא נכנס
 למקום הזה.

חיו"ר: אבל בכל זאת כתבתם פה שאפילו שחיה לה שוט, והיא לא

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 19 בפברואר 1996

התעסקה, היא אמרה לכם תלכו לעאדן, ואם לא תמצאו שם את הילד תסעו לישראל ושם תמצאו אותו.

שושנה: כן...

כ.ה. מימון: שהוא כבר נמצא בארץ כאילו.

שושנה: לא, היא לא אמרה לעאדן. אולי אני חתבלבלתי.

כ.ה. מימון: היא רצתה להיפטר מכס, אמרה לכם הוא כבר בארץ, אתם תיסעו לארץ ותפגשו אותו, נכון?

שושנה: היא אומרת לנו ככה. אומרת לנו אל תשבו כאן לחפריע לעצמכם, לכו לארץ ישראל.

כ.ה. מימון: לארץ ישראל ושמה תפגשו אותו?

שושנה: כן, היא אומרת לי אם הוא נכנס עם ילדים (מדברת ערבית)... זה לא נכון. היו אומרים יתומים, היו לוקחים אותם בכוח לחורים מעלימים אותם.

כ.ה. קובל: רציתי לשאול, את אמרת שחוצאתם לציביה את האינפוזיות מהיד ולקחתם אותה. זכריה גם היו לו אינפוזיות?

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 19 בפברואר 1996

שושנה: לא, לא. היה בריא, היה עומד מחכה שאבא ואמא יבואו.

כ.ה. מימון: וציביה זה זו? זה היא ציביה?

שושנה: לא, היא נפטרה בעין שמר. נפטרה.

כ.ה. קובל: ולגבי סאלם כתבתם במכתב שבעלך ראה אותו באחת
 המחלקות.

שושנה: כן, הוא ראה אותו בריא ושלם, אין לו כלום. למחרת הוא
 הלך לתוך הביתן הזה, הוא שואל את הסמלי, היה אחד כושי,

כ.ה. קובל: סומלי

שושנה: הוא שאל אותה (מדברת בעברית)

כ.ה. מימון: לקחו אוכל לסאלם?

שושנה: לא היה אוכל, היה רק מה שנתנו השכנים הכל חיו נותנים
 לילדים שלחם. אמר - (מדברת ערבית)

כ.ה. מימון: הוא לא פה, לקחו אותו בשתיים.

שושנה: לקחו אותו בשעה שתיים, אני לא יודעת לאיפה.

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 19 בפברואר 1996

כ.ה. מימון: אבל תגידי לי שושנה, מה קרה עם ציביה שהיא נפטרה?

שושנה: הגענו לעין שמר, היה לה

כ.ה. מימון: אנגינה?

שושנה: כן, אמר לי הרופא תעלי אותה למחנה א' הרופא שמה הוא יתן
 לה הטיפול.

כ.ה. מימון: מצד אחד

שושנה: מצד אחד אמרתי אני לא אביא אותה מן הידיים שלי, הרופא
 או לא, אני לא אביא אותה מן הידיים שלי. הנעתי לרופא
 לקחו כדור שברו אותו שמו כפית על כפית, ככה

כ.ה. קובל: אבקה.

שושנה: כן, אבקה. נתנו לה עם מים לגרון. אחר כך אמר לי הרופא,
 מחר תביאי אותה

כ.ה. קובל: עוד הפעם

שושנה: כן. הלכתי הביתה לאוחל, חזרתי חזרה לאוחל, שואלים אותי

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 19 בפברואר 1996

נתנו לה כמה קמח בכפיות. עוד היתה מין קודם היתה שותה
 קצת חלב קצת תה, אחרי מה נתנו לה את האבקה הזאת, התנפחה
 יותר ולא רצתה לשתות.

כ.ה. מימון: אז היא נפטרה אצלכם באוהל?

שושנה: לא. אין... נפטרה.

כ.ה. מימון: אתם קברתם אותה, והכל.

שושנה: כן, עליתי אותה למחרת שמה, הילדה לא מדברת. לא יכולה
 לשתות כלום. אחר כך הוא אומר לי הרופא - אנחנו לוקחים
 אותה לבית חולים. אמרתי, אני לא אביא אותה לבית חולים.
 אני לא אביא אותה. מה אתה תיקח אותה? תלכו ותחתכו אותה,
 אני לא אביא אותה. תישאר פה. תמות בידיים שלי, או תחיה
 בידיים שלי.

היו"ר: כאשר היה מתה, איפה קברתם אותה?

שושנה: איך? בכרכור. אחר כך לקחתי את הילדה בידיים שלי

היו"ר: בכרכור, את בטוחה בכרכור?

שושנה: בכרכור.

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 19 בפברואר 1996

היו"ר: את היית בהלוויה?

שושנה: לא, לא הייתי. איפה הייתי.

היו"ר: האבא היה?

שושנה: לא נתנו לאף אחד. זה היה מתים על ידיה.

היו"ר: כי אנחנו ביקרנו בכרכור ולא ראינו קברות של ילדים. האבא
 לא היה, וגם את לא?

שושנה: לא.

היו"ר: אז מי לקח אותה לבית הקברות?

שושנה: היה מכונית, ככה קטנה

היו"ר: אה, חברה קדישא.

שושנה: לא יודעת. שלוש ארבעה עם התכריכים עם הכל, ושמתי אותה
 בתוך המקום, (מדברת ערבית) אמרתי לה - תלכי אחרי האמא
 שלי. וזהו. חזרתי בחזרה לאוהל.

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954

ישיבה מיום 19 בפברואר 1996

היו"ר: טוב. תודה רבה, תחיי בריאה.

העד - מר מרדכי אליהו

היו"ר: מעיד מר אשכנזי מרדכי, בתיק 54/96. רציתי לשאול אותך אם גם אצל אשכנזים היו מקרים כאלה שילדים נעלמו?

כ.ה. קובל: אשכנזים מתורכיה.

מרדכי: אני מתורכיה.

היו"ר: אתה לא אשכנזי, רק השם הוא אשכנזי.

מרדכי: לא, לומר את האמת שאבא של סבא שלי, חסבא של אבא שלי בא מרוסיה.

היו"ר: אה, בסדר. טוב, עכשיו, אתה ואשתך אלגרה הגעתם מתורכיה לחיפה בתאריך 6/11/49

מרדכי: נכון.

היו"ר: ותיכף הועברתם למחנה עולים סנט לוקאס בחיפה אבל לאחר כמה ימים הועברנו לבית חולים באר יעקב.

כ.ה. קובל: בית עולים,

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 19 בפברואר 1996

היו"ר: בית עולים, סליחה.

מרדכי: נכון.

היו"ר: טוב, אשתך היתה בהריון, ומפה אנחנו דוצים את הסיפור מפיך. היתה בהריון כאשר אתם הייתם בבית העולים בבאר יעקב.

מרדכי: כן. נכון. עכשיו, היות שאני באתי מתורכיה נורא התלחבתי מהמדינה ואני רציתי לשרת בצבא.

היו"ר: דבר למקרופון בבקשה.

מרדכי: גוייסתי לצבא ב-15/1/50. התגייסתי לצבא, ואת התאריך המדוייק של הלידה אני לא זוכר בדיוק, אבל זה היה

היו"ר: אחרי שהלכת לצבא?

מרדכי: כן, נכון.

היו"ר: מספר ימים.

מרדכי: מספר ימים עד שבוע. שנודע לי שאשתי היתה בבית חולים

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 19 בפברואר 1996

יולדות, אז הלכתי לבית חולים יולדות ביפו דג'אני. עכשיו אני שמתי לב שרציתי שחרור מחצבא לא רצו לתת לי שחרור, לא יודע למה. התעקשו. הרבה. התעקשו הרבה. למרות שאחר כך שחיו לי ילדים והייתי עוד בצבא, הם נתנו את החופש מיד.

היו"ר: אז היתח מלחמה רצו כל חייל.

כ.ה. מימון: ב-50' כבר לא היתח מלחמה.

מרדכי: אז הגעתי לבית חולים דג'אני, מה שמעניין שמה בכניסה היה מין בודקה כזה, ושמה ישב מישהו, אז אני לא דיברתי עברית טוב, אבל דיברתי צרפתית, החוא היה מרוקאי כנראה דיבר צרפתית. ישר בפנים אמר לי שהילד מת.

כ.ה. מימון: שומר, בשער?

מרדכי: מין מודיעין כזה.

כ.ה. מימון: אה, מודיעין.

מרדכי: כזה בודקה, בכניסה לבית חולים. בכניסה ממש. אז הוא ישר אמר לי בפנים, הילד מת. אז אני ברור שקיבלתי את זה לא טוב, והייתי מבולבל, וגם עולים חדשים, ולא יודעים לדבר עברית

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמס
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954

ישיבה מיום 19 בפברואר 1996

חיו"ר: זה היה הילד הראשון שלך?

מרדכי: ילד הראשון. כן. ואז הלכתי ופגשתי את אישתי. והיא סיפרה לי שהילד נולד, והיא ראתה את הילד. פעם אחת. ולמחרת היא שאלה מה עם חבן שלי, למה לא מביאים להניק אותו? אמרו לה - הילד מת. זה מה שהיא אמרה לי. ואף רופא, אף אחות, אף אחד לא דיבר איתי. לא מסרו לנו,

כ.ה. קובל: אתה חיפשת איזה רופא או אחות לדבר איתם?

מרדכי: כן, כן. לא חתייחסו בכלל. בכלל לא חתייחסו. ולא היתה ברירה, אז אנחנו קיבלנו את זה. אני לא יודע. אין לנו נסיון. לא היה לנו נסיון במקרים כאלה.

כ.ה. קובל: קיבלתם מסמכים?

מרדכי: לא, שום מסמך. שום מסמך, שום הודעה שום דבר.

חיו"ר: ההודעה היחידה שקיבלתם היתה מחאיש חזה בחדרון, שאמר הילד מת.

מרדכי: כן, נכון.

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954

ישיבה מיום 19 בפברואר 1996

היו"ר: תגיד לי, אתה שאלת אותו, אתה לא יכול לשאול אותו - שמע, הילד שלי מה איתו, כי הוא לא מכיר אותך. ולא ידע מי הילד שלך. אני צריך לחגיד לו שם. נכון?

מרדכי: כן.

היו"ר: אמרת לו שם של ילד?

מרדכי: לא, כי עוד לא נתנו שם. רק נולד.

כ.ה. קובל: אמרת לו שאתה אשכנזי,

מרדכי: כן, כן, כן, בוודאי.

כ.ה. מימון: והוא חיפש בניירות או משחו

כ.ה. קובל: ברשימות?

מרדכי: הוא ישר לא חיפש, ניירות. כנראה תיארו אותו, אני חיותי במדי צבא כנראה חכל היה מתוכנן. הכינו אותו כנראה. ואיך שהוא ראה אותי זה.. זה. ישר אמר לי הילד מת, וזהו. אשתי ראתה אותו פעם אחת. עכשיו מה שמעניין שכשנולד לה אחרי שנה עוד ילד, אז אשתי אמרה לי, הילד הראשון היה בדיוק כזה. בדיוק כמו שהילד שנולד עכשיו.

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 19 במרואר 1996

כ.ה. מימון: טוב, הוא אחיו.

מרדכי: כן, נכון. אבל לא תמיד דומים, וחיא אמרה לי - בדיוק
 כזה.

היו"ר: חילד השני כבר לא נתתם אותו לבית חולים?

מרדכי: לא, כבר היה לנו נסיון.

כ.ה. מימון: איפה הוא נולד, לא בדג'אני?

מרדכי: לא.

כ.ה. מימון: איפה?

מרדכי: חילד השני נולד בבית יולדות בכפר סבא.

כ.ה. מימון: אח, בכפר סבא חילד השני נולד. למה? עברתם לכפר סבא
 או נשארם

מרדכי: כן, אנחנו מבאר יעקב העבירו אותנו לרעננה.

היו"ר: לאן?

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 19 בפברואר 1996

מרדכי : רעננה. בית עולים רעננה.

כ.ה. מימון : וחילד חשני נולד בכפר סבא, ולא חיו בעיות.

היו"ר : הוא אומר שבבית חולים ברעננה חילד נולד. אתם גרתם ברעננה?

מרדכי : לא. אנחנו מבית חולים באר יעקב, העבירו אותנו לרעננה.

היו"ר : בית חולים?

מרדכי : בית עולים.

כ.ה. מימון : לא קיבלתם איזה צו גיוס אחרי 17 שנה, איזה מכתב בקשר אליו?

מרדכי : לא.

כ.ה. מימון : כלום.

מרדכי : כלום לא קיבלנו.

היו"ר : לא חספיקח להניק אותו?

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 19 בפברואר 1996

מרדכי: לא, ראתה אותו פעם אחת וזהו. יותר לא ראתה. עכשיו אני יכול לחוסיף שבאותה תקופה שהיינו בבית עולים בבאר יעקב שמעתי שמעתי עוד שתי משפחות כורדיות שאמרו להם שהילדים מתו. אני יכול אולי לנסות לאתר אחת מן המשפחות, אולי גם הם יבואו.

היו"ר: בבאר יעקב מה היה?

מרדכי: בבאר יעקב היה מין בית חולים.

כ.ח. קובל: אבל מעניין שהעבירו לדג'אני, יכול להיות שהיה קרוב.

היו"ר: זה לא רחוק.

כ.ח. מימון: לא היה בית יולדות...אתה יודע אולי למה לא העבירו את האשה שילדה לצריפין, היה גם בצריפין בית יולדות. זה על ידכם.

מרדכי: אני יודע שברגע שהיא הרגישה שהיא צריכה ללכת, היה אמבולנס והיה

כ.ח. קובל: והוא לקח אותה לדג'אני.

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 19 בפברואר 1996

מרדכי : לדג'אני. מי שזוכר אותה שנה היה בדיוק שלג.

היו"ר : כן, כן. גם המשפחות האחרות לקחו את היולדות לדג'אני?

מרדכי : בקשר לזה אני לא יכול להגיד

כ.ה. מימון : אתה לא יודע.

מרדכי : נדמה לי שאתה אומר, אני חושב שאולי היה בצריפין.

כ.ה. מימון : יכול להיות שצריפין היה מלא ולקחו אותה לדג'אני?

מרדכי : יכול להיות. אי אפשר לדעת.

היו"ר : טוב, תודה רבה לך.

מרדכי : תודה.

העד - מר אביגדור מינס.

היו"ר : העד הבא מא אביגדור מינס. בתיק 57/96.

כ.ה. מימון : היה כבר חתיק אצלינו, כן?

כ.ה. קובל : גב' יונה שרעבי מה היא בשבילך?

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 19 בפברואר 1996

אביגדור: היא אשתו של אבי.

כ.ה. קובל: אשת אביך.

אביגדור: גרושתו של אבי.

כ.ה. קובל: כן, אז אתה בא למסור דברים נוספים על הדברים שהיא
 מסרה בפנינו?

אביגדור: אני חושב שכן, אני בא להעיד.

כ.ה. קובל: אתה יודע שהיא כבר העידה בפני הועדה.

אביגדור: כן, כן.

כ.ה. מימון: על אותו ענין.

היו"ר: אתה לא באת בקשר לילד אחר?

אביגדור: לא, לא.

כ.ה. קובל: בקשר לילדה צביה?

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 19 בפברואר 1996

אביגדור: כן, כן.

היו"ר: אז העדות בתיק 57/96 ואני מזכיר לך מר אביגדור מינס שעליך לומר את האמת, את כל האמת ורק את האמת. עכשיו, מה אתה רוצה להוסיף על מה שסיפרו לנו? עיקרי הדברים הם שאתה אומר שמינס צביה, היא בת ליחיא ויונה מינס. כיום קוראים לעצמם שרעבי. גם אתה קורא לעצמך שרעבי?

אביגדור: לא, לא. אני קורא לעצמי מינס. כמו שאני רשום אצלכם.

כ.ה. קובל: שרעבי זה מנישואים, כן?

אביגדור: אבי ויונה התגרשו, ויונה התחתנה שוב פעם.

כ.ה. קובל: עם שרעבי.

היו"ר: אה, ברור.

היו"ר: טוב, אבל אתה נשאר מינס. עכשיו כעבור זמן של כשנה באו זוג אנשים מבוגרים וביקשו שאבי יחתום על מסמכי אימוץ. הכוונה היתה לילדה

כ.ה. קובל: צביה

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954

ישיבה מיום 19 במרואר 1996

אביגדור: הזמנים פה הם לא מאד מדוייקים. זה זמנים שאני לוקח אותם מאנשים מבוגרים. זו תקופת זמן מאד ארוכה מעבר למה שהם היו במחנה העולים בעתלית.

כ.ה. מימון: זאת אומרת יותר משנה?

אביגדור: יותר משנה, אפילו יותר.. קרוב לשלוש שנים. אבל זה ברור מעבר לכל ספק שזה תקופה ארוכה מאד.

כ.ה. מימון: אני רוצה לשאול משהו להבהרה. צביה היא חבת של האמא החורגת שלך. של יונה, של אשתו הראשונה של האבא, כן?

אביגדור: נכון.

כ.ה. קובל: אחות מהאבא.

כ.ה. מימון: זאת אומרת שצביה היא אחותך, לא מהאמא שלך אלא מהאבא. ויונה האמא שלה, של צביה, העידה בפנינו לפני כחודש. ואתה בא להשלים לגבי צביה אחותך החורגת, נכון?

אביגדור: כן, אני בא להשלים. אני בא להביע את גרסתי כמו שאני מכיר אותה ממה שאני הקרתי אנשים.

היו"ר: אז עכשיו, מה אתה אומר, אתה אומר שאביך חתם, ודוד שלך

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954

ישיבה מיום 19 בפברואר 1996

אמר, שאביך לא חתם? אתה אומר בכל אופן בלי לשים לב למח
 שנאמר קודם, שבכל מקרה בפרשה כאן לא מדובר בכך שחילדה
 נפטרה. למרות מה שועדת שלגי אמרה במסקנות שלה.

אביגדור: כן, זה...

היו"ר: עכשיו, מי אמר שחילדה נפטרה, בתיק הקודם? האמא אמרה

אביגדור: אנחנו קיבלנו תעודת פטירה. ועדת שלגי הציעה לי החוקר
 של ועדת שלגי שוחח איתי מספר פעמים בטלפון, ואפילו הציע
 לי מקומות קבורה. פעם היא קבורה פה, ופעם שם. ואפילו
 בשיחת טלפון אחת שני מקומות קבורה הציע לי.

כ.ה. מימון: כן, את זה כתבת. שלגי אמר שהיא נפטרה בבית ילדים
 בבית ליד,

אביגדור: בית ליד בכלל לא היו שם.

כ.ה. מימון: אני אומר מה שלגי כתב ומקום קבורתה לא אותר.

אביגדור: הם לא היו שם אף פעם.

כ.ה. מימון: מקום קבורתה לא אותר.

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 19 בפברואר 1996

אביגדור: הם היו בעתלית.

כ.ה. מימון: אתם אומרים שהיא היתה ברמב"ם.

אביגדור: אנחנו לא אומרים כלום שהיא היתה ברמב"ם, היא נעלמה מבית הילדים בעתלית. שכנה ראתה שלקחו את הילדה, שהעלימו אותה היא היתה בריאה, טיפלה בה בבוקר, חכל היה בסדר, לקחו אותה מבית הילדים בעתלית.

כ.ה. קובל: בעתלית, לקחו אותה לחיפה?

אביגדור: לקחו אותה, לקחו אותה לשום מקום. למקום לא נודע. אני לא יודע מה אתם, אני יודע מה אני אומר לך.

כ.ה. מימון: זה לא מדויק, לפי הועדה חציבורית שאתם מסרתי,

אביגדור: אני לא יודע מה אתם. אני רק יודע מה אני אומר לך.

כ.ה. מימון: רגע, סליחה. אני אומר רק מה אנחנו יודעים. ואתה פה בשביל לתקן. לנו לפי הדו"ח הקודם של שלגי, כתוב שחחורים פנו לוועדה חציבורית ואמרו שהיא נעלמה ברמב"ם. זה הועדה חציבורית. ושלגי אמר שהיא נפטרה בבית ליד. זה מה שאנחנו יודעים, אם יש לך נתונים אחרים, בבקשה.

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 19 בפברואר 1996

אביגדור: אני יודע שהפעם האחרונה שהילדה נראתה היא נראתה בבית הילדים, בעתלית. ומשם היא נלקחה. וכעבור זמן אני יודע מיונה, שהיא חיפשה אותה ברמב"ם ובכל בתי החולים, אבל אני לא בקשר רצוף איתה, אני יודע שהיא עשתה פעולות לחפש לילדים, וכנראה שאבי לא עשה את זה.

חיו"ר: אבל מה שאני מבין מהתיק הזה, זה שאתה רוצה לחוסיף את העובדה שהילדה דומה מאד לילדה בשם תמי כבירי ושאתם בטוחים שזו אחות שלכם

אביגדור: אני לא רוצה להיות בטוח, וזה השערה סבירה מאד של אמא שלה. והיה זיהוי

חיו"ר: של אמא של?

אביגדור: של אמא של צביה.

כ.ה. קובל: של יונה.

אביגדור: וחוף מזה יש שכנה שראתה את תמי ואת האמא המאמצת זיחתה אותם כמעט בוודאות. קפצה כנשוכת נחש כשהיא ראתה אותם בטלויזיה.

חיו"ר: אבל יש לי שאלה אליך, אולי אתה לא חייב לענות, אבל זו

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954

ישיבה מיום 19 בפברואר 1996

שאלה. שבמהלך העדויות שמענו אני חושב שאני לפחות שמעתי
 על חמישה או ששה

כ.ח. מימון: יותר אפילו

חיו"ר: והיו אפילו יותר שכל אחד אמר שזו דומה בדיוק לילד או
 לילדה שהלכה לאיבוד.

אביגדור: תראה, אני לא רוצה להיכנס לדמיון של אנשים, או לדמיון
 שלי. ואני לא יכול לענות. כל אחד והדמיון הפורה שלו. מה
 יותר פשוט לבדוק את זה. אתם הנורם המוסמך לפתוח את תיק
 האימוץ הזה ולענות על זה. את התשובות אני מקווה לקבל
 ממכם.

חיו"ר: בקשר לילדה הזו, העדות שיש לנו בקשר אליה, היא שיודעים
 בדיוק מאיפה לקחו אותה. כי זה היה באיזה מקום שרופא
 שחביאו את הילדה הזו, כבירי, במצב נורא מבחינת בריאות
 ומבחינת הגוף שלה. היא נראתה כמו חילדים בצילומים.

אביגדור: לי יש עדות אחרת, האמת היא..

חיו"ר: רגע אחד, אתה לא יודע. אצלינו יש עדות שלמה. אני לא
 אומר אם היא נכונה או לא, אבל זו עדות של הנכרת שאימצה
 אותה, את כבירי. והיא אמרה שזרקו את הילדה באותו

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 19 במרואר 1996

כ.ה. מימון: בית ילדים

היו"ר: בית ילדים או קליניקה, והיא שחיתה מתנדבת באה וראתה את הילדה מוטלת על הריצפה, והיא ריחמה עליה נורא ואמרה - מה הדבר הזה? אז הרופא אמר לה - שבא אדם אחד מבוהל, וזה.. וכנראה שנרעש מאד מחמצב של הילדה, שם אותה על הריצפה או על איזה שולחן, ואמר - תטפלו בה. ונעלם. יותר לא ראו אותה. ואז הגברת הזו, אמרה אני מוכנה לטפל בה. וחרופא אמר לה - מה את רוצה את חכאב ראש זה, יש לך ילדה משלך. היא אמרה - לא, כמצב הזה אני רוצה לטפל בה.

כ.ה. קובל: אני רוצה אבל להוסיף פרט חשוב, שלקחו את הילדה קודם לבית החולים רמב"ם. בבית החולים רמב"ם לא רצה לקבל אותה מאחר ואמר שמצבה כל כך קשה מוטב שיקבל ילד שאפשר להציל, מאשר ילד שלא ניתן להציל, ולכן החזירו אותה שוב למחנה העולים. ורק אז היא לקחה אותה.

היו"ר: טוב, אז היא לקחה אותה. היא לקחה אותה וגידלה אותה. ועכשיו הילדה ממש פורחת, וחתתנה, והיא גרה אצל האיש הזה, ולא רוצה לעזוב אותה. ויש לה טלפון שחיא רצתה כבר לנתק אותו מזמן מפני שכל כך הרבה מאנשי אביגדורה התימנית מטלפנים אליה, ואומרים לה - את דומה לילדה שלנו. אז זה סיפור קונטרס למה שאתה מספר.

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמס
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 19 בפברואר 1996

אביגדור: לדעתי זה לא קונטרה אפילו, אם מה שאתה מספר זה חמור.
 אני לא יודע, לוקחים ילדים מרחוב, מבית ילדים, ומבלי
 לשאול את החורים בלי כלום. בלי זכות לדעת. ולוקחים לגדל
 אותם? אני לא יודע. אני לא נתקלתי בזה. אני גם לא
 אומר...

היו"ר: תסלח לי, על איזה ילדים אתה מדבר?

אביגדור: אני מדבר כרגע, כמו שאתה מתאר את הסיפור, על צביה. אם
 אתה מספר את זה, כמו שמתארים את זה, אז זה חמור מאד.

כ.ח. קובל: אבל מי אומר שזאת צביה?

אביגדור: לא חשוב.

כ.ח. קובל: מספרים סיפור על ילדה מסוימת.

אביגדור: או קי. מאח אחוז. אני לא זה שיכול לזחות. בטח. אני לא
 מכיר אותה, ואני לא יכול לזחות. אבל יש כמו שכתבתי
 במכתב, יש גברת אחת שנקראת אורה יעקב, והיא היתה באותו
 חדר שהיתה ציביה. והיא מעידה שהילדה הזאת היתה כמו פרה,
 ואותה גברת שהיא מזהה אותה בתור גברת צוקר שהיתה מתנדבת
 של הסוכנות היא מתארת אותה, שהיתה באה ומשחקת איתה כל

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 19 בפברואר 1996

יום. ישר היתה מגיעה לילדה הזאת, ומשחקת איתה. ופתאום,
 חילדה הזאת נעלמה. היא לא היתה חולח, היא טיפלה בה
 באותו יום, היא היתה ילדה בריאה לחלוטין.

כ.ה. מימון: בסדר, יש לי שתי שאלות אליך.

אביגדור: אני יכול, אם אתם רוצים יש לי הקלטה מיום שישי האחרון
 של חגברת הזאת, אני לא יודע אם האיכות טובה, פשוט
 הסוללות היו חלשות.

כ.ה. מימון: היא לא נמצאת פה? יעקב אורח?

אביגדור: לא, אני ביקשתי שתזמנו אותה.

כ.ה. מימון: יש לי שאלה אליך. בת כמה היתה צביה?

אביגדור: אני יכול לשער, היא היתה בסביבות חודשיים.

כ.ה. מימון: חודשיים. עכשיו החורים שלך היו הרי, סליחה, האבא עם
 יונה,

אביגדור: האבא שלי ויונה היו בסכסוך אדיר. הם מעולם לא היו טוב,
 כמו שאני הבנתי.

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 19 בפברואר 1996

כ.ה. מימון: זה חשוב לדעת. כשהילדה נולדה הם כבר היו מסוכסכים,
 נכון? היו בנפרד? אתה לא יודע?

אביגדור: אתה נכנס איתי לפרטים, בטרם נולדתי.

כ.ה. מימון: הם חשובים. אם אתה לא יודע...

אביגדור: אני לא יכול לענות לך. מצטער.

כ.ה. מימון: תגיד שאתה לא יודע. מקודם אמרת שחם היו מסוכסכים כל
 הזמן.

אביגדור: הם היו מסוכסכים, כמו שאני הבנתי, מאז ומתמיד.

כ.ה. מימון: אז אני מבין שכאשר הילדה היתה בבית ילדים, הם כבר
 היו בנפרד.

אביגדור: כן, סביר להניח. אבל אני רוצה לציין

כ.ה. מימון: על ילדה בת חודשיים אתה אומר

אביגדור: אורה יעקב שדיברתי איתה ביום שישי האחרון אמרה לי
 שסבתי עליה חשלוס טיפלה בילדה וחיתה ישנה מתחת למיטתה
 בבית הילדים.

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמס
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 19 בפברואר 1996

כ.ה. מימון: בעתלית? כן?

אביגדור: כן.

היו"ר: טוב, תודה רבה לך.

_____ : רציתי רק לחוסיף משחו, אמא שלי לא יכולה ללכת הביתה בלי
 למסור עוד כמה מילים שחיא שכחה להגיד.

כ.ה. מימון: מי זה האמא שלך?

כ.ה. קובל: כוכבי, כוכבי שושנה.

היו"ר: היא כבר העידה פה?

כ.ה. קובל: היום, עכשיו.

היו"ר: בסדר. בלי למסור מה?

_____ : נשאר לה עוד משחו בלב שחיא רוצה לחוסיף ואחר כך היא תלך
 הביתה.

היו"ר: בסדר, בבקשה.

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 19 בפברואר 1996

כ.ה. קובל: המשך לעדות.

חיו"ר: תשים לה את המקרופון בבקשה. כן, בבקשה, גב' כוכבי. את, זה הבן שלך שהודיע שאת שכחת להגיד לנו משחו.

שושנה: כן, אני חגעתי לעין שמר, חגענו לעין שמר, ואמרו לי תיגשי ליצחק אריכא ולוי.

כ.ה. קובל: ליצחק אריכא וללוי.

שושנה: היה לו שם משרד, והיו שואלים אותנו למה לא ידענו עברית או כלום, והיו שואלים אותנו שאלות. אני אמרתי לו, תראה, מחאשד אני אניע לפה ואני יכולה לצלצל. אם הילד הגיע לפה או לא הגיע. מה הוא אמר לי? הוא אמר לי, מה? אמא שלי תגיע מתימן לפה, אחר כך אנחנו נראה מה יהיה. פה אין פה. איך את יכולה לצלצל עד חאשד. אחר כך אמרתי לו - מה זה הילד שלי יילך ככה לחינם? ואני לא רציתי לעלות לטייירח

כ.ה. מימון: למטוס,

שושנה: בכלל לא רציתי. והיה לי את הילדים אחר כך הילדים בידיים שלי. אמרתי לו, והוא אמר לי את תלכי למטוס. אל תעשי בלגן עכשיו. אמר לי. בכוח. העלו אותנו במכוניות, הביאו למטוס, שמו אותנו במשטח, ויללה. אמרו, הילדים חאלה, לאן

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 19 בפברואר 1996

את לוקחת אותם? אמרתי - זה חילדים שלי. מה לאן אני
 לוקחת אותם? אני לוקחת אותם איתי. אמר לי תיכנסי אותו
 חילד, את תמצאי אותו בארץ ישראל, אל תדאגי. חילדים
 למסור אותם לאנשים, מישחו בא לקחת אותו אז תמסרי אותו.
 אמרתי בלב שלי, בסדר, אני לא אלך אחד על אחד. בלב שלי.

כ.ה. מימון: אבל כשהיית אצל אריכא את ביקשת שיצלצלו לחאשד?

שושנה: כן.

כ.ה. מימון: בטלפון?

שושנה: כן.

כ.ה. מימון: מה הוא אמר לך?

שושנה: לא רוצה, לא רוצה. אמר - אמא שלי כבר היתה באח מתימן.

_____ : הוא לעג לה, לעג לה.

כ.ה. מימון: יעני הוא צחק, עד שאמא שלי תגיע.

שושנה: תמסרי אותו. אמרתי בלב שלי, בסדר אני לא אלך החבל
 אחרי... בלב שלי.

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 19 בפברואר 1996

כ.ה. מימון: אבל כשחיות אצל אריכא את ביקשת שיוצלו לחאשד?

שושנה: כן.

כ.ה. מימון: בטלפון, מה הוא אמר לך אריכא?

שושנה: לא רוצה, לא רוצה.

כ.ה. מימון: לא רוצה.

שושנה: הוא אמר לי שאמא לי גם באה מתימן.

כ.ה. מימון: יעני הוא צחק, עד שאמא שלי תבוא מתימן.

שושנה: כן, צחק עלי.

כ.ה. מימון: זה הדבר שרצית להגיד לנו?

שושנה: עוד יש, עוד יש דברים איומים. יש דברים איומים.

כ.ה. מימון: לא, לא אבל בקשר לסאלם.

שושנה: כן, זה

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 19 בפברואר 1996

כ.ה. מימון: כן, זה רצית. עכשיו עוד משהו שושנה, רציתי לשאול.
 לפני שעליתם למטוס, שקלו אותכם?

שושנה: כן.

כ.ה. מימון: איפה היה המשקל הזה?

שושנה: על ידי המדרגות של המטוס.

כ.ה. מימון: היה משקל?

שושנה: כן; היה משקל.

כ.ה. מימון: וכל מי שנכנס למטוס, שקלו אותו?

שושנה: שקלו אותנו ביחד.

כ.ה. מימון: עם הילדים עם הכל?

שושנה: עם הילדים עם הכל.

כ.ה. מימון: זה עדות חשובה מאד, שאת נותנת לנו. חשוב מאד. פעם
 ראשונה אנחנו שומעים את זה.

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 19 בפברואר 1996

שושנה: כן, אחר כך עלינו למטוס, אני אסביר לכם איך היה לנו.

חיו"ר: כן, טוב.

שושנה: עלינו למטוס, והשמש שוקעת. אחר כך אומרת לנו - חיו שתי בחורות וקצת דיברנו, אל תפחדו, לא לפחד. כל אחד יחזיק את הילד שלו בידיים שלו, ולא לפחד. אף אחד לא יקח לכם, אף אחד לא יעשה לכם שום דבר. למח חיינו רועדים. מפחדים אולי יקחו אותנו לאיזה מקום. אחר כך ירדנו מן המטוס, חיינו בתוך המטוס, אומרת לנו: עכשיו שקט. תשתיקו את הילדים, והכל אם יש רעש, או משח, תורידו את הראשים שלכם ככה, לבין הכסאות. ותשתיקו את הילדים, לא לתת לילד לבכות. אנחנו מן (מדברת ערבית)

כ.ה. מימון: אנחנו בארץ אויב.

שושנה: כן. עוד אנחנו עברנו מן האויב, אחר כך היא אומרת לנו עכשיו תרימו את הראש, תשירו תשמחו תגיעו, תגידו עכשיו אנחנו נגיע לארץ ישראל. ואתם כל אחד יראה את הילדים שלו, כל אחד משמחת אותנו. באמת הגענו ללוד, המטוס נחת, ואנחנו ירדנו בשורות. הגענו לסוף המדרגות של המטוס באו אלינו שלושה אנשים. הם רוצים לחטוף את הילדים שלנו מן הידיים. לכסות אותם שמיכות, וישימו אותם בחדר חם. אמרתי

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 19 בפברואר 1996

- אנחנו לא מביאים את הילדים שלנו, בכלל. חשמיכות בשבילך, לא רוצים שמיכות לא שום דבר. הם יתחממו מן הגוף שלנו. אמר - למה את אומרת, למה את מסרבת הוא אומר לי. למה את לא רוצה ניקח את הילדים למקום חם? לתת להם חלב לשתות. אמרתי לו - אל תדאג. אני הילדים שלי בידיים שלי, לחיים או למוות. אמרתי להם. שלושה.
 אחר כך רצו לחטוף את זאתי, היתה בגיל 6 חודשים.

חיו"ר: טוב, זה אנחנו יודעים.

שושנה: והיא, אשה קרובה למשפחה שלי, של בעלי. היא היתה אלמנה מסכנה. הילדה שלה הלכה לחאשד. לא ידעה אם היא מתה או לקחו אותה. לא ידעה. אמרתי לה - זה הילדה במקום הילדה שלך, תשמרי עליה. רצו לחטוף אותה מן הידיים שלה, אמרתי אל תביאי אותה. אחר כך כיסו אותם בשמיכות והם בידיים שלנו. אמרו - תלכו עכשיו, ירשמו אותכם, תלכו לחדר. תאכלו תשתו, וירשמו אותכם. הגענו לשמה, אכלנו ושתינו חכל, אחר כך הם אומרים לנו עכשיו האבא והאמא לחצטרף פה לרשום. רשמו אותנו, בשם ומקום הנחר של המים, את החרים, ובאיזה מקום אנחנו. אמרנו בעיר שלנו יש שוק, ויש נחר מצד שמאל ונחר מצד ימין. והם רושמים. רשמנו את השמות של המשפחה, אני ובעלי

כ.ה. מימון: איפה זה? עוד בעאדן?

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 19 במרואר 1996

שושנה: לא, פה בלוד.

כ.ה. מימון: אה, בלוד.

שושנה: אחריו כן אכלנו, אחר כך אמרו לנו טוב. עכשיו חשמות של
 הילדים. רשמתי את חשמות של הילדים. שרה (עברית)

כ.ה. קובל: זכריה

שושנה: ואני. וסאלם, סאלם אמרתי אני לא יודעת (ערבית). לקחו
 לי בחאשד. אמרו תעזבי את זה במקור. אם הוא חי הוא יבוא.
 (ערבית) את תמצאי אותו בארץ ישראל.

חיו"ר: יש לך את התעודה?

שושנה: לא. התעודה שלי כן.

כ.ה. מימון: לא, התעודת עולה שרשמו את כולם.

שושנה: לא, אין לי. אחרי אמרו לנו, אחרי מה רשמו אותנו וחכל
 אחר כך אמרתי - איך יהיה עם הילד שלקחו לנו? אמרו - אם
 הוא בארץ ישראל תראי אותו.

טוב, באו ואמרו עכשיו, חשעה בערך 5 או 4. יללח תעלו

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלטם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 19 בפברואר 1996

לאוטובוסים. הנשים לבד, והגברים לבד. אמרתי - אני לא
 אעזוב את בעלי מן הידיים שלי, והילדים שלי מן הידיים
 שלי. בעלי אמר ככה. אנחנו נלך ביחד, ומח יהיה, יהיה.
 עלינו באוטובוס, ירד בכוח. חיו מורידים אותנו. הנשים
 לבד. אמרתי - אני לא אעזוב את בעלי בכלל. אתם רוצים
 לקחת אותי, ואת הילד - לא, אני לא אביא אותי.
 הגענו לעין שמר אמרו הילדים לבית תינוקות. אנחנו לא
 רצינו לחביא אותם. לא רצינו. פחד בלב שלנו. אומרת לי
 שתי אחיות, זאתי לבית תינוקות.

חיו"ר: גב' כוכבי, הסיפור הזה לא נחוץ לנו בשביל הבעיה.

שושנה: כן.

חיו"ר: מה שקרה בקשר לבעיה שלכם, את סיפרת קודם.

שושנה: כן.

חיו"ר: אנחנו לא כותבים פה ספר על עליית תימן.

שושנה: (מדברת בערבית)

חיו"ר: תאמינו לי, אם היה לנו זמן היינו כותבים גם את כל
 הדברים האלה.

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 19 בפברואר 1996

_____ : את הילדים שלקחו מבית התינוקות, גם אסור לה לספר?

כ.ה. קובל: את ראית?

שושנה: בעיניים שלי. ואני החזרתי אותם בחזרה.

כ.ה. מימון: ילדים שלך לקחו?

שושנה: לא שלי. של... בבית תינוקות חיינו שומרים. אחר כך חיינו שומרים.

היו"ר: טוב, אז תספרי על זה. איפה זה היה?

שושנה: בעין שמר.

היו"ר: אתם כבר הגעתם?

שושנה: כן, הגענו.

היו"ר: וכל הנשים והאנשים שהיו בקבוצה הגיעו.

שושנה: כן.

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 19 בפברואר 1996

היו"ר: מה עשו בעין שמר? לקחו את התינוקות לבית ילדים?

שושנה: כן. היו ללכת להניק את הילדים קטנים. בעין שמר.

היו"ר: בסדר.

שושנה: היו לוקחים את הילדים, היינו הולכים אחר כך להניק אותם.

היו"ר: כן.

כ.ה. מימון: הילדים שלך?

שושנה: אחת מן הילדים שלי. הוא עדיין חי בריא ושלים.

היו"ר: אבל שליחה. לקחו ילדים לבית התינוקות שהיו צריכים לינוק עוד, ואתם הייתם הולכים להניק אבל עוזבים אותם שם, וחולכים לאוהלים ובאים עוד פעם או פעמיים ביום, נכון?

שושנה: כן. תסלח לי, מה היה הדבר. היו לוקחים ילדים ומעלימים אותם. אומרים גנבו, לקחו אותם לבית חולים. היינו הולכים להניק. אחר כך אנחנו קבוצה כל האמהות 4 שעות 4 שעות. לשמור.

כ.ה. קובל: הייתם עושות תורנות ושומרות על הילדים?

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמס
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 19 בפברואר 1996

שושנה: כן, לשמור על הילדים שלנו ועל ילדים אחרים.

כ.ה. קובל: אז מה ראיתם, מה ראית?

שושנה: ערב אחד באנו לשמור, ולחניק את הילדים שלנו, אנחנו ראינו שתי כובע לבן ושמלות לבן, כל אחת יש לה הילד שלה בידיים שלה. מבית התינוקות. איפה אנחנו צריכים לחניק. מגן דוד כתוב מחכה. שמת. אני אמרתי לראשונה, אני הייתי הראשונה - אמרתי איפה את לוקחת את הילד? לא היינו מדברים עברית. את לא תיקחי את הילד מכאן.

כ.ה. קובל: זה היה ביום או בערב?

שושנה: בלילה. בלילה. אמרתי - אתם לא תיקחו אף ילד. ואנחנו בחיים. אז אחד אמא שלו ואבא שלו יהיו אחר כך תסדרו אותם. לוקחים אותנו בכוח ורוצים לעשות לנו מכות. אחד יצא ממגן דוד

כ.ה. קובל: החזירו אותם בחזרה?

שושנה: כן, החזירו אותם בחזרה. וחיא היה אחד ממגן דוד הוא אומר לי - חולים, חולים, לוקחת אותם. אמרתי - הוא לא חולה. אמא שלו מניקה אותו מול העיניים שלי, בריא ושלם. מה אתם

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 19 בפברואר 1996

רוצים לקחת את הילדים הזה? החזירו אותם בחזרה, היה לה
 באעסה.

חיו"ר: מה היה להם?

שושנה: כעסו, כעסו עלינו.

כ.ה. קובל: אה, בעאסה.

שושנה: בלי תינוקות. אחר כך באה אמא שלו, אנחנו לא רוצים עוד
 ללכת, עד היא תבוא, עד שתבוא קבוצה שניה לשמור במקומנו.

כ.ה. מימון: עשיתם שמירה?

שושנה: כן.

כ.ה. מימון: משמר אזרחי?

שושנה: כן.

חיו"ר: טוב, אז כמה זמן הצלחתם לא לתת להם לקחת את הילדים?

שושנה: אני הסתדרתי עד המעברה.

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954

ישיבה מיום 19 בפברואר 1996

כ.ה. מימון: ועם הילדה שלך?

שושנה: הילד שלי.

כ.ה. מימון: הילד.

שושנה: הילד וזאתי. אמרתי לך, חיתה בגיל 6 חודשים.

כ.ה. מימון: עד שעזבתם את עין שמר?

שושנה: כן. עזבנו עין שמר, לא רצו לתת לי את הילד. אמרתי - אני לא הולכת, רק עם הילד. ועיכבו אותנו. לקחו לנו את חכרטיסים, של האוכל. לא אוכל, לא שתיח, לא כלום. וחכל יללה. לכו. אמרתי - אני אלך רק עם הילדים שלי. אני לא הולכת בלי הילדים שלי. היו שתי אחיות שאמרו לי - מה את רוצה לקחת שתי מיטות, ושתי גופיות ושני סדינים, וחבילת חיתולים, וחכל. את זה את רוצה לקחת את זה-למעברח? אמרתי - לא משלך. לא משלך. זה הסוכנות נותנת.

כ.ה. מימון: לא משלך.

שושנה: זה מה שהסוכנות נותנת, והשני אנחנו נשלם על זה.

כ.ה. מימון: (היה צריך לגייס אותה לממשלה, היתה יכולה להיות...)

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 19 בפברואר 1996

שושנה: אנחנו משלמים על זה. הגברים יילכו לעבוד, ואנחנו נשלם עבור האוכל, עבור הסדין עבור השמיכות, אנחנו נשלם. אחר כך הביאו לי למעברת (לא ברור). היתה אמבטיה

היו"ר: אבל רגע, רגע, את גמרת את הסיפור בעין שמר?

שושנה: כן.

היו"ר: מה יש לספר על הגליל?

כ.ה. מימון: על המעברה בגליל, לאן עברתם?

שושנה: גליל ים.

כ.ה. מימון: למעברה עברתם?

שושנה: כן, עברנו לשמח.

היו"ר: יש לסיפור שלך בגליל ים איזה קשר עם ילד שנעלם?

כ.ה. מימון: בגליל ים היה בסדר?

היו"ר: או שסתם את רוצה לספר איך היו החיים ואיך היו חויכוחים.

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 19 בפברואר 1996

שושנה: בטח, במעברה אני לא ראיתי.

היו"ר: זאת אומרת שבגליל ים היה בסדר?

שושנה: רצו לקחת את הילד שלי.

כ.ה. מימון: ולא לקחו.

שושנה: לקחו אותו לבית חולים. ואני לא רציתי אחר כך לצאת מבית חולים צהלה, ישבתי עם הילד יום ולילה. אמרו לי - זה חרופא מי שלח אותו

היו"ר: תסלחי לי, בסוף לקחת את הילד? בחזרה?

שושנה: כן.

היו"ר: אז די, אנחנו לא רוצים לשמוע.

שושנה: עכשיו סליחה. אני רציתי דבר אחד, אתם יכולים לחודיע פה בארץ או בטלויזיה או בעיתון על הילד הזה אם הוא מצוי, אולי הוא במקום, לראות אותו.

כ.ה. קובל: על סאלם?

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמם
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 19 בפברואר 1996

שושנה: כן. יש לנו זהות

_____: יש סימן מזחה?

שושנה: כן, היה כתם פה. תחת היה כתם אדום תחת ה- שלו.

חיו"ר: את יודעת משהו בקשר לילדים שנעלמו בחאשד, חוץ מהילד שלך?

שושנה: לא. לא. היו אומרים לנו לוקחים אותם לאשכנזים שאין להם ילדים.

כ.ה. מימון: כבר בחאשד אמרו?

שושנה: אמרו אמרו לנו ככה. היתה שמועה ככה. אולי תאמינו...

חיו"ר: רגע, וחתימנים הסכימו, אמרו - תיקחו את הילדים לאשכנזים?

שושנה: לא, לא הסכימו. היו לוקחים אותם, לא היו מסכימים. החורים...

חיו"ר: לא היו שואלים את החורים, אה?

ועדת החקירה הממלכתית לעניין פרשת העלמס
של ילדים מבין עולי תימן בשנים 1948-1954
 ישיבה מיום 19 בפברואר 1996

שושנה: אני הלכתי לחפש את סאלס, אמרו לי מת. הלכתי לחדר מתים.
 בחאשד. וישב שם אחד שומר. אמר לי - מה את רוצה? אמרתי -
 אני רוצה לראות את הילד שלי בין המתים. אמר לי - לא
 הביאו לנו מתים. דיבר איתי בתימנית. לא יבואו לא בנות
 ולא בנים, רק אנשים מבוגרים שלושה. שבועזים הזה. (מדברת
 בערבית)

_____ : משקרים אותכם, ומכרו אותם.

היו"ר: טוב, תודה רבה לך.

שושנה: בבקשה.